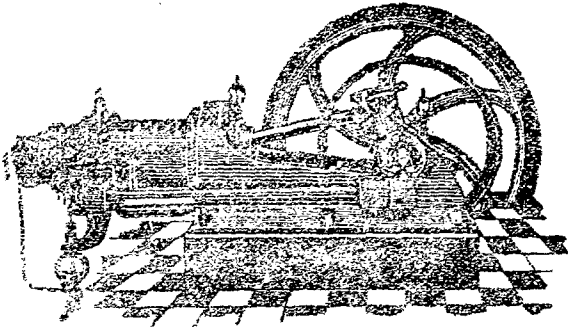

308730 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3 } చెన్నపట్టణము 1916 నం. మే నెల 6 వ తేది శనివారము } NO 30
సంపుటము. 3. } స శ నా మ స ం వ త్స ర వై శా ఖ మా స శు ధ్ధ చ వి తి ర. } సంచిక 30

రాబుసన్ సెమిడిసెల్ కూడాయిలు (కిరసనాయిలు) యింజనులు.

3 మొదలు 60 గుట్టములవరకు వలకు స్వేదనామానులు సహా స్టాక్కులో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామ్మూడు, కారికాలు, నాగపట్టణము, కోయంబతూరు, చెంగల్పట్టూ, వగైరా కట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి శుభకరముగను పనిచేయుచున్నవి.

డేవీపాక్స్ను స్టీము యింజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగుల్ల పీల్ల పంపులు, డాంకి పంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాస్ ఇంజను వగైరాల శుభకరముగను బాధ్యగానున్నవి, రిటార్టులున్న, బియ్యముచేయు హార్మల్ షేలర్లు బెల్టింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావర్గ విరివిగాను, సరసమున మెలకునును దొరుకును. తక్కిలు తెలిసికొనువాడు కయచేసి మాకు వ్రాయును.

262 ఇండియన్ కామర్స్ అిండు ఇండస్ట్రీను కంపెనీ.
(రాంబిల్డింగు, టెక్నికల్, ఇంజనీరింగు, మెకానిక్, ఇంజనీరింగు మెకానిక్ సర్కిలు, ముద్రాపక)

కావలెను.

విజయనగరము వాటరువర్క్సులో పంపింగు స్టేషనుకొరకు బాగుగనేర్చిన ఫిట్టరు యొక్కడు కావలెను. జీతము రూ 25 లు యిచ్చెదరు. అనుభవశాలురుగా నుండవలయును. కావలయు వారు "విజయనగరము మ్యునిసిపల కౌన్సిలు చేర్చుడు"కు వ్రాసికొనవలయును.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్నిదినముల వరకు మాత్రమే
విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కులు, ఎక్స్ నైజ బుక్కులు, స్టూడెంట్సు నోటు బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్, బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంటు బాక్సులు, ఫుట్ రూల్స్ రబ్బరు తుండ్లు మరియు అనేకవిధములైన సామానులు సరసముగా దొరకును మరియు వారలు క్రింది అడ్రెస్సులకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్డ్ కో,

అనండా ముద్రాపకాధికారులు, ముద్రాపక.

304 కాటోల్ పొడరు
నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిమీలు బట్టించు పుకలలను నశింపజేయును. టోన్ 1.5 అ. 0.25.

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, నారదోలను.
240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12
మాలిపోరవచ్చుమలకు చీమలును జడకడిండ్లయందు బాధకరముగా జోడును. పుష్కరచేటిగలను ఉచుటలమండి కాటోలును.
సోలుమీజెల్లు:—టి. హార్ అిండుకో.
L-11, స్ప్రింగ్ రుప్రీటు, జార్జి టౌన్, మదరాస్

మోహనీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-4
ఇది మనోహరముజేయు విద్యార్థులు, పీడర్లు, ఉద్యోగస్తులు మొదలగు వారికి శుభనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును, అమృతాంజనముడిపో 6, కంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

THE DAWN OF HOPE
to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc.
is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) **AMRUTANJAN** (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.
సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా
అపరిమితభిక్ష రక్తములను జరించువాడ్యులు అతి కీటకాంతి మందు. మోతులను, మచ్చలను, గండములను తుండ్లను, పొలకొన్నలు అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మకొగమలను పోగొట్టును.
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి
ఈ వాషి సార్వవర్ణి గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనది మధ్యభిక్షము అన్ని నిధులైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరవశనందకి పొదరసవోషములను, మలబద్ధకమును కార్యకంబంధమును నోషులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరమును. శరీరాలోగ్రహము గలుగ జేయును. 16 కోణులవలన మందుటకు 4 డోస్సుల బుడ్డిలలో అమృతమును.
ప్రావైటరు:- పి. డి. సావంత్. గకర. వనసవాడి నం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.
తేలుమందు:- తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోట్ల మొదగునటులుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1-కి 8 అ.
అమృతాంజనము డిపో, 6 వ నెంబరు, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జి టౌన్, మదరాసు.

ఆంధ్రజన సభ

I

3 తేదీని విశాఖపట్టణములో ఆంధ్ర నాగ్యనారాయణ రావు పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగిన సభలో జరిగిన సభలో సీక్రిండిహారిని కాకినాడపట్టణమున జరుగఁదగిన ఆంధ్రజనసభకు ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనిరి.

మాత్రేల్లి రామచంద్రశాస్త్రి, కాశీ సోమయాజుల నారాయణరావు పంతులు, కా. రామమూర్తి పంతులు, ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యలు బి.వి. ఎల్-టి. పి.టి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు ఎమ్-ఎ, ఎల్-టి, శ్రీరంగయ్య వెంకటరమణయ్య పంతులు బి.వి. ఎల్-టి, మొనరికంటి రామారావు పంతులు, మొ. రామకృష్ణరావు పంతులు, కడ్డాది జగన్నాథము పంతులు బి.వి. బి-ఎల్, మంగిపూడి కామయ్య పంతులు బి.వి. ఎల్-టి, శ్రీపతి భద్రయ్య పంతులు, నెట్టి లక్ష్మీ నరసింహయ్య నాయుడు బి.వి. ఎల్-టి, ఎస్. తులసిదాసు నాయుడు బి.వి. కడ్డి కేశవరావు నాయుడు ఎమ్-ఎ, తిరిపాచూరు వెంకట నరసింహ చక్రవర్తి పంతులు, పోలినెట్టి అప్పారావు నెట్టి, విన్నకోట చంద్రశేఖరయ్య పంతులు, ఎమ్. వందయ్యలు బి.వి. నందిని రామదాసు పంతులు పి. యజ్ఞశారాయణయ్య బి.వి. కాశి సీతారామయ్య బి.వి. శివారామా కామేశ్వరు, కక్కి. అప్పల నరసయ్య, మామూరి వీరభద్రస్వామి, న్యాయపతి రంగయ్యార్యులు, దాడినెట్టి బాబునదోర, కపిల రామదాసు పంతులు, పత్తి రామచంద్రారావు పంతులు బి.వి. పాలూరు వెంకటరత్నయ్య పంతులు, కేతవరపు వెంకట శాస్త్రి, మిండి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. సభాధ్యక్షులు వ్యాసీ జాతిభాలో వైశ్య కలవు. వారు తొందరలో కక్కి అప్పల స్వామిగారి చేతున, ము. భూపతిరాజుగారి చేతున వ్యాసీ యుండలేదు.

II

కాకినాడ నుండి వెండ్లూల నరసింహారావుగారి డిల్లీ వ్యామనమునాడు:—ఆంధ్ర మహాజనసభ జయత్రయ మగునని మంగళ తూర్వకాదముఖ, జయమందుభువులు వినివచ్చుచున్నది. చలోమహా జేతన, చాంచల్య విగతమైన ఆహుతి జేతన, ఆభిప్రాయాలయందు గౌరవముచేతను భర్తాచరణము కొరకును పాటుబడు కాకినాడ పాదు లెంతయు ప్రశంస నిలువలు. ప్రత్యేక వ్యవస్థలగుట వలన, ఒక సామ్యరసము జొరవన జాతిమగుటలనను ఆంధ్రులకు భగవత్సంకల్పితమగు ఆ దేశముగలదు. భగవంతునిచే నిరూపించబడిన ధర్మము వారి కార్యమును పెరవేర్చు మని నిధించింది. భగవన్నిర్మాణమగు ఆద బృందావను యొక్క శూక్రియ కార్యసాఫల్యము ఒక గూర్చినది వాగ్దత్తున జేసింది. అందుచే ఆంధ్రులెల్లరును బహు విశ్వాసముతో బనిజేయలేదు. విశ్వాసము, బలహీనులకు భగవద్విశ్వాసంబు చున్నారయిన మనోబలమును గలిగించునది విశ్వాసము. సాధారణముగా జాతియోధ్యమునెల్ల జనసామ్యములో ఆచర్యము నిలువ. కాలముగాని, నష్టము గా, లెక్కలేట్లది దృఢవిశ్వాసము దప్ప వారికి కావ్యాబల్య హుడదు. తాత్కాలికముగా పిన్నవయస్సులో నున్న కేమిల్లోకేవోద బిశానోకనాదు బాలాత్మంతులకు ప్రభావబలియందు వాగియుండి ఉపకారాలకాంతులను పెదజలంబయమున ఇటాలియాదేశమునకు ప్రధానమంత్రివై లేచెద నని ప్రాయోగమెంతయు ప్రశంసనీయము. ఇతనికి మాంవులయందు విశ్వాసము మెండు. తనలో అపారము.

ఈ ఆంధ్రోద్యమము కర్మము ప్రాయముగల కల్పతరు వాయును. ఇది మనకేమి సౌకర్యమిడెనని కొందరు ప్రశ్నించెదరు. ఆసభన విహితజ్ఞానము దానిని వెంచుటలన దాని నమాజరూప లాభణ్యముతో విజృంభించ తేకున్నది. నాయకులు జనసామ్యమును తమలోకట్టుకొనలేదు. ఎవరివిద వారి ఆభిప్రాయము లాధారపడియున్నవో వారి మానసరంగమున జోరి యుండలేదు. మరియొ నేటి విషయమును హృద్దతము జేసికొనలేదు. ఈయద్యమము విజయము గావించె జయత్రయము కాద అనెనని ఈయద్యమనాకను తరుణవయస్కులగు కర్ణధారలు, దేశభక్త్యుత్పత్తరములు వెల్లువొగి ప్రకటించుచున్న యువకులు, సామాన్యులు, నిర్వీర్యులు వాహినీలై హృదయంతగాళమున బాబులముగ ప్రవహించు యావములు, భావాంబుధి యందు సూత్రన ఉత్పల్లమును బొందినవీరులు, ఈ యద్యమమును దేశభావయందు బోధనయగల్గిన శిల్పికారులు, నడవలేదు. వారయందు ఆంతర్గతమైనశక్తి యెంతవలెనో, జన సమూహము మిది మోహ మోహ భగ్నమును నెద జల్లు ఆ స్ఫుర వాణి యెంత గలదో. వీరికి కర్మక్షమ గావచ్చును. వారయందు ఈ నూతనోద్యమమునకు వచ్చి

కనచూ ధరించిన శిష్యపరంపరము గాన నగును. యౌవనము మనోవికారములమీద జీవించి నవరసస్పృహను నాతేశము మీదను, దృఢవిశ్వాసముమీదను విజృంభించును. మహాస్థితమైన ఈ యద్యమమును వారికి సమర్పించును. నిపురుచే గప్పబడి, దాగియున్న జలరాగిని స్ఫురస్తోత్రముచే రగిలించజేయుదు ఉద్యోగమున పదమును వారి శ్రేణులలో పునరించజేయుదు. ఆతేశమును రగిలించి వారి హృదయ నీలయందు బోయుదు. దేశమాత, ఆత్మగౌరవము. ఆధికార సంరంభము, మహాత్ముల చరిత్రలు— వీనినిగూర్చి పుకంపించును.

ఇట్టివారిచే ఆంధ్రమాత పునర్జన్మ యొ తలపనియున్నది. మరొక విషయము గలదు. ఈ సాంధ్యభూమి ఆ నేకపర్యాయముల ధరత దేశమునకు పట్టుపుడేవియ్యెడి భాగ్యము పట్టింది. తిక్కన, నన్నయూది మహా కవిపుంగవుల జన్మముచేతను, (తరాపతుని), కృష్ణదేవరాయూది మహారాజుల పరాక్రమముచేతను, మరాఠీకాంతుచేతను పావనముజేయబడి ఆర్యావర్తము నకు నూతన భావవికాసము గలిగించింది. నేడన్ననో, వంగదేశమందు బ్రహ్మగమాజనతమున, వంజులు తత్పాత్రితమున ఆర్యసమాజ వతియును శ్రేష్ఠత్వమును వి. ఆంధ్రదేశము నేడుగల నూరగంపకలె తయారగుచున్నది. ఆంధ్రదేశము “నిర్వీర్యభూమి” యనిపిలువబడుచున్నది దూరదేశమునండివచ్చి ఇక్కడ ఉపవ్యసించి ఒకకత్త నడిచియున్నాడు. జీవించియున్న బలహీనులచేత న,దంభోత్తముగొట్టువారిచేతను మందలలెనిండియున్న దేశముకంటె యోధుల భూస్థానంజేయబడిన సమాధియందు యెక్కువజీవమున్నదని మన మెప్పించవలెను. ఆంధ్రమాత నిర్వీర్యరాల్చెదనెంతయెను జాతులలో నయ్యది దేశీకృతమైన జేవకళ్యణలె నుంచెందుటయో, దీప్తిలెకళానియె నీదేశచ్ఛాయయు వారికి గంపరచలేదు. నాటివరకు మనకు ఆంధ్ర రాష్ట్రము జేవారదు.

నాయకులు జనసామ్యమును తమలో కట్టుకొనలేదని వ్యాసీయున్నాడు. ఏలయన, జనసామ్యమునకు ఈ యద్యమము యపిణికాదు తుల్యమై పరిణమించును. ఈయద్యమము వలన భావికామందు నుట్టమైనశ్రీమైనసాంఘిక ఫలితములు రాజకీయవిషయములయందు లాభముగలవనివారు గ్రహించువరకు మహిమమువలె ప్లిగత్యమునే బూనియుండురు. ఇనుమంతైనను గదలకు. ఈపనితోద్యమము మేధావిజ్ఞానము బొందిన మధ్యతరగతి వారికి గగుర్పాటు, ఆ నేతము, పట్టించున; ఆత్మరక్షామాలేయు, ఆ నేకతలలన ఆడుగంటి యున్నటువంటియు, నిప్పువాతులు ఈసంజేశమునకు ప్రత్యుత్తరమియ్యలేరు. ప్రస్తుతమువారి చిహ్నులను కొన్నితొలగించి దృశ్యమైన ఉపకారాలగలిగించిన వారివ్యావధిములనుజయించవచ్చును.

III

ఒక విశ్వబ్రాహ్మణులు డిల్లీ వ్యామనమునాడు.— ఆంధ్రదేశమున వసించు నభిలషణల కష్టముఖములను నభివృద్ధి మార్గములను విచారించుటకై స్థానికసంఘటిత ఆంధ్రమహాజనసభ, సంఖ్య మందును విద్యాధనములందును సామాన్యులగు నున్నను జేశాభ్యుదయమునకై పాటుపడుటకు నయస్థులగు విశ్వబ్రాహ్మణుల నుపేక్షించవలెనని తలంపుతోడ సీక్రిండి యంతమును విచారణకు దెచ్చు గాతము ప్రకటింపుచున్నాడు.

మద్రాసు గవర్న మెంటువారు తమ మూర్త్యులలో కాకదానియందు (659 Public, dated 26-5-1913) హిందువులపేర్ల వర్ణకృతమును నిర్ణయించుటకై నియమించబడిన సంఘము వారికించి విధానం జేసిన పలహాను-బూర్షముగ నామోదించిరి :—

“వైష్ణవబ్రాహ్మణులను శిక్షించునూడ “ఆచారి” అను నామమును జాతివాచ్యనామముగ వాడుటకు గాన, నీ లెండుసంఘములయెడ నీ పేరునకు వేరువేరుగ వర్ణకృతమును నిర్ణయించుట సౌకర్యముగ నుండునని భావించితిమి. “ఆచారి” అను సంస్కృతపదమును బ్రాహ్మణుల నామములకు నిలిపి “ఆసారి” అను తినులపదమును బ్రాహ్మణేతరుల నామములకు వదిలితిమి”

ఈ యంతమును గవర్న మెంటు వారింగీకరించి యుత్తరపునం దిమాడ్చుటవలన, చరితపక్షములలో జోకతము తిని కొనమను దీక్షులు వహించిన గవర్న మెంటు వారు విశ్వబ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులని నూచించుట యటులాండె హిందూవర్ణములలో నొక కాఖ వారిని, వారు చిర కాలము నుండి వాడుకొనుమండిన పేరులను మార్చుకొనడం నిర్బంధించుట, సంస్కృతనామముల వహించరాదనట, అన యంజనము. ప్రాతకము లేమిని విశ్వ బ్రాహ్మణుల యెడనిష్ఠులు గవర్న మెంటు వారు చూపిన సావాసమును గ్రమక్రమముగ నితరసంఘములయెడ జాతుదురసుట నిశ్చయము. ఇటుల మతివిషయములందు, పేర్లను మార్చుకొనడముటయందును కట్టు పట్టి గవర్న మెంటు వారు విశ్వబ్రాహ్మణుల విజ్ఞాపనలనుగూడ నిరాకరించియున్నారు. కావున ఆంధ్రమహా జన లెల్లరును విశాలహృదయులై విశ్వబ్రాహ్మణులకు నాటిలిన యాయికత్వమును బాపబాదుమన గాక. ఇం యనుగూర్చి తప్పక తీర్మానము నొకదానిని ఆంధ్రమహాజనసభ యందు దుపపాదించుటగాక

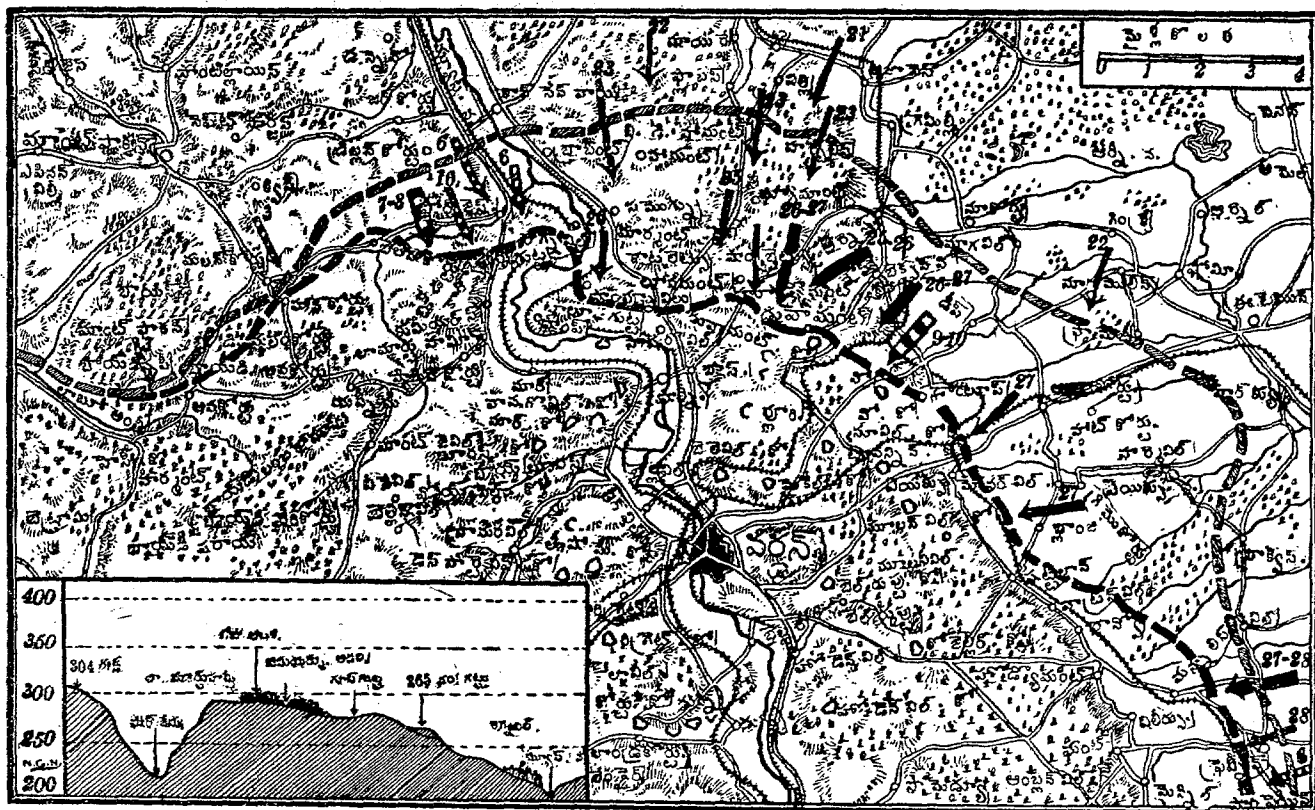

స్త్రీ జనమునకు ముఖ్యచుగుభూషణము.
చక్కని తలకట్టు.
వట్టువలే, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల
కోరని స్త్రీలుందురా?
కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)
లెడ్
స్త్రీలకు తప్పనిసరి. మెడదోవకు వదిలేట్లుజారలేదు స్త్రీలకును, చచ్చి బయటలేదు. ఉష్ణధిక్యమునకు తలచల్లబడును, నొప్పివచ్చు, బట్టతల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువావన లలిరించును.
మెనురూ వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము
బహుమతి బహువీని. దీని ప్రాధాన్యత విశేషముల బొగడుట కిదియేచాటును. ఊరక గ్యారంటీలు పూచీలు, ఇయ్యనేల. నేతమందంతటను వాడబడుచున్నది ముకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నవో వెంటనే వాడును. నిశ్చయముగ సంతోషమును గలిగించగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినవో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవాలవలదు.
హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొంచెము మోసగాండ్రు ఏదో యొక సామాన్యపు మానె చూపి “ఇది చాలయెంచెది. మిక్కిలి చాకగా యనికెప్పి దానిని కొనుడు శిష్యులున్నారట. ఆమూలచే మోసపోకును. ఆ మానె” అలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నార. కామినియా ఆయిల్ శిష్యుల మార్కు మాడి
ఒక సిసా 1-కి రు 1-0-0. వి. సి. రు 0-4-0
8 సిసాలు రు 2-10-0. వి. సి. రు 0-7-0
సోలుపజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్, అండ్ కెమికల్ కంపెని,
58, నామ్మనగిడ్ నూర్కెట్టు, బొంబాయి.
మద్రాసు ఏజెంట్లు— మెహతాపురమోత్త మూల్లి, 29, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

పియల (REGD)

255 హోర్ ఆయిల్
సింహ హోర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను కృత్రిమము. పెరసిన వెంట్రుకులను, ఎల్లని వెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు వెంట్రుకులను ఆపును, మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహురమ్యమయిన నువాసనతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పువ్వులతోటయందు దున్నట్లుండును.
గంగె 300 మైలుదూరంబుంచుబడిన ఎక్కిలిమనకుండ దాని పరిమళమునకు ఒక నువర్ణపతకము నిచ్చిరి. మతియు భారవాడయంబుంచుబడిన ప్రదర్శనసంఘ బొంబాయి గవర్న. సాహెబు హిజా ఎక్సలెంసు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. వి.ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రక నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి గిక్కి రూ ౧౦-౦, 3కి ౨౦-౦, తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము.
సోపపజెంట్లు:— కాకు అందు కో, సి. పి. టూకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

వర్షాను యుద్ధ భూమి

ఫిబ్రవరి 20-న తేదిన జర్మను వంతులు బాయ్ పీవీ మొదలు మల్క కోట్ల, డ్రెల్కోకోట్ల బ్రాబంట్లు, హామంట్, హార్ప్ లిన్, ప్రామేజీ, వార్హాల్ పాపెన్ల వరకు వ్యాపించియుండును. నాలుగు వారముల యుద్ధమున తమవారే రెండవ గీతవరకును జర్మనులు ముందుకు రాగలిగిరి. రెండు గీతలకును మధ్య నున్న బాణములు యుద్ధము జరిగిన తావులను సూచించుచున్నవి. ఈ రెండవగీతను రెండు నెలలు పోలను జర్మనులు దాటి రాలేక పోయిరి. వర్షాను సురక్షితముగా నిప్పుకిడి ప్రాచీనారి వశమున దుర్గుతి.

ప్రధమాంధ్ర విద్యార్థి మహాసభ.

కాకినాడ.

ఈనెల 11 వ తేదిన సభలో చట్టంపవలయు కత్తు తీర్మానములు:—

1. ఈసభలో చక్రవర్తిగారికి వృద్ధులు పూర్వమును కృతజ్ఞతయును రాజభక్తియును తెలుపుచున్నాడు.

2. రాజమహేంద్రవరమునందలి దొరతనమువారి కళాశాల ప్రసిద్ధముగాదు. ఇ. పి. మెట్కాపురం మరణమునకు, పాఠశాలల ఎక్కు ఇంజనీర్లకు పి. నాగోజీరావు వంతులు బి. పి. గారి మరణమునకు, గ్రామ్యభాషా ప్రోత్సాహకులగు జి. పి. ఆప్పారావుగారి మరణమునకు, రాజమహేంద్రవరము కళాశాలలో సంస్కృత పండితులుగానుండిన ఆలంద వ్యాసమూర్తి కాశ్రీగారి మరణమునకు, రాజమహేంద్రవరము కళాశాల విద్యార్థి దినవాహి వెంటిలి శివరావుగారి మరణమునకు ఈసభవారు మిక్కిలి విచారించుచున్నారు.

ఈసంఘమువారిటుల తీర్మానించుచున్నారు:—

3. i. ఆంధ్రదేశమున గల పాఠశాలలలోని ఉపాధ్యాయులు, పాఠశాలాధికారులు ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభకు మార్గదర్శకులుగా నుండే ప్రార్థించవలెను.

ii. ప్రభుత్వ తరఫున 11 నుక పెద్దమనుష్యులు, ప్రతి జిల్లానుండి ఇద్దరేసి విద్యార్థి ప్రతిభలును, కలసి ఒక ఉపసంఘముగా నేర్పడవలయును. మహాసభాధ్యక్షులే యీ ఉపసంఘాధ్యక్షులుగా నుండవలయును. ఈ యుపసంఘము సంవత్సరమున కధిపతులు రెండువార్సలును దైనిక సమావేశము కావలయును. ఉపసంఘాధ్యక్షులుగా నుండు పెద్దమనుష్యులలో నొక్కొక్కరికి రెండేసివోట్లును ఉండును.

iii. పాఠశాల కిక్కిరేసి ప్రతిభలు చొప్పున ప్రతిజిల్లాకును ఒక జిల్లావిద్యార్థిసంఘము నేర్పడవలయును. జిల్లా సంఘాధ్యక్షులను ఉపసంఘము వారసునియింపవలయును. జిల్లా విద్యార్థి సంఘమువారు సంజీవి మార్కెట్ కమిటీలను సమావేశము కావలెను.

iv. ప్రతి పాఠశాలయందును, కళాశాలయందును ఇది వరకులేని యెడల విద్యార్థి సంఘముల నేర్పడవలెను. ఈ సంఘమునందు ఏమిటి తరగతి ప్రతినిధులు ఉండవలెను.

v. ప్రతిసంవత్సరమున కళాశాల విద్యార్థులలో నొక్కొకనికి రూ. 0-4-0 ల చందాయను, పాఠశాల విద్యార్థులలో నొక్కొకనికి రూ. 0-2-0 ల చందాయను విధించవలయును.

vi. ఉపసంఘమువారి ఆధ్వర్యత క్రింద “ఆంగ్ల — తెలుగు” మాసపత్రికను ప్రకటింపవలెను.

4. ఆంధ్రదేశమునందు పిల్ల సంరక్షకుల ఉద్యమము నేర్పడవలయునని దొరతనమువారి సీసములు వారు ప్రార్థించవలయును.

5. ప్రస్తుతమున్నటుల పాఠశాలలకాని కళాశాలలకాని 10 గంటలనుండి 1 గంటకు పాఠశాలలకుచేత ఉదయము 7½ గాని లేక 8 గంటలకుగాని ప్రార్థించి 1½ వరకుగాని 11 గంటలవరకుగాని పాఠశాలల ఉపవలయుననియు, సాయంత్రము 4 గంటలవలెనే పాఠశాలల నంద కూడదనియు ఆధికారుల గోరికలు చేయవలెను.

6. i. ప్రస్తుత విద్యార్థి ఖాతకల్పనను దారుచున్నాడు.

ii. ప్రస్తుత మాంధ్రవిద్యార్థులలో పనేతలు బహిష్కరణగా నుండుటవలన వారి భోజనముల గూర్చియు, వారి వ్యాధిచికిత్సల గురించియు దిగ్విశేష కరపరచవలెను.

iii. అతి మితముగ, స్వచ్ఛముగ విద్యార్థులు జీవించుటకు, సురభ్యాసముల విడిచివెట్టవలెను ప్రయత్నములు చేయుట మిక్కిలి శ్రేయస్కరము.

iv. ఆంధ్రవిద్యార్థుల సంఘసేవలన వారలలో భాగ్యతృప్తియును, ఆవ్యాధుల రాగోదయమును, కలుగుచున్నది.

అను సంఘము ఆంధ్రవిద్యార్థులకు బాగా బోధనను చేయు సంఘముగాను చేరువలయును.

సభాధ్యక్షుడు.

పాఠశాలాధికారుల లంపు ప్రతిభలు రాజాజనపురు ఆయా పాఠశాలలకుండి కచ్చు మొదటి విద్యార్థులు రూ. 2 ల ప్రతిభియునును చెల్లించి యెడల ఉపసంఘమువారు విద్యార్థులను ఆయాపాఠశాలల పరిధునకు పంపించుట. శ్రద్ధధి నుండగనే విద్యార్థులు తమ రాకను తెలియజేసిన తరువాత పాఠశాలలకు చేరువలెను.

పాఠశాల ప్రతిభలు.

విద్యార్థి నామము.

బందరునుండి నేమూరి రాంజీరావువంతులు గాట్టు మా పేర గాగ్గియున్నాడు:—ఇప్పటికి దేశము ప్రమాదమున, పురవాసుల సహాయ ఆస్తి నష్టములచేతను మనము 10 నెలలుండి బందరును విద్యార్థిదేశము దీని సంతోషమును పడుచును పాటకపు జనలను మీ బాతులకు 5 కాశ్రీ ధన్య పాఠశాలలను ఒక సాక్షియమునాడి నందల బాల, బాలికలకు దిన పాఠశాల యొక్కదీని నిర్వహించుచు మనము 400 విద్యార్థులచే వికటమున్నది. పాటకపుజనుల బహు ఉత్సాహముతో పాఠశాలల కేగి నివ్యసభ్యునియట వాడ దేశాభి

వృద్ధికి, సంఘాభివృద్ధికి మంచిసూచనలు గన్పట్టుచున్నది. వారయందును దురభ్యాసములను త్రాగుట, కాదము, చోరత్వము సాధ్యమైతే దనుక పాఠశాలలచేతను మహాపురుషుల జీవిత కథలచేతను సంపదలు చున్నవి.

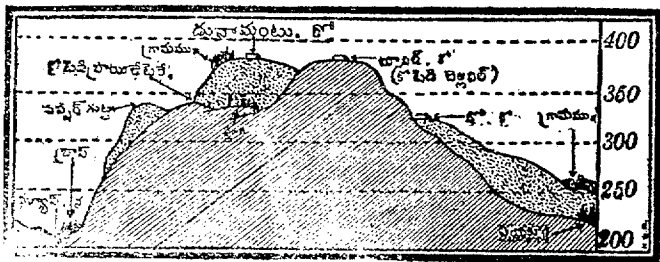
దిన పాఠశాల విద్యార్థులకు సారిశ్రామిక నిద్రలను కూడ బోధించి తగు స్వరూపి జీవనోపాధిని గల్గించ వాల కత్తూపాలముతో నున్నారము.

సంవత్సరమునకు ఆదనమును రూ.1500 వ్యయముగలదు. అంత చందాల మూలమున రూ. 275 లను, గవర్న మెంటు వారి గాగ్గిటును 700 లను రాబడిగలదు. మిగతినామ్మ అప్పుచేయటము లేక విరాళముల నమూనా చేసి ఎట్లనో చాలకచ్చముతో నిర్వహించుచున్నారము. ఇప్పుడు యుద్ధము ప్రబలింది మొదలు కరచనాములో పలకలు బలపములు కాగితములు ధరలు పెరిగింది. కావున విద్యార్థులకు, ప్రద్యుకులు అభిమానమున తమ సహాయముల చేసి విద్యార్థులకును మన బాంధవ జేయిచున్నారము. ఎంత స్వల్పముగ సహాయము చేసినను కార్యదర్శి కందనములతో నందుకొని బ్రచురపరుచును.

ఈ మధ్య వారము రోజుల క్రితము బందరు భాతీ భాగ్ పేట కౌపుగూడను, ముగుజుకుతులనకు పెద్దయూడి వరదరాజులువాడుగారి కుమార్తె వివాహ సంధర్భమున నూతన ఛక్రి నొక గావని కలగజేసి మా రాత్రి పాఠశాలకు రూ. 10-0-0 వివాహ కట్టుమును ఇచ్చి ఆకీర్షించి నమ్ము బోధనా పరచింది దెలుపుటకు చాల సంతోషించుచు వారికి మా కృతజ్ఞతలు వ్రాపుచున్నారము. మా పాఠశాలకు వివాహ కట్టుము ఇచ్చుట కిదియే ప్రథమము! నాయుడుగారు ఈ విషయమున ప్రోత్సాహమును మార్గదర్శకులైరి. కాబట్టి ఓ పురవాసులారా! సభాకార్యములందు ఖచ్చ మెచ్చు అగుచుండును. నాన నూ యందు పరిపూర్ణ కటాక్షముంచి పాటింపక శ్రీరాముడుగారు చూపిన దారిచే ఆదరించి మీరు తోచిన ధనమును స్వయంశ్రామముగ వినియోగించి పాఠశాల నిర్వహించు చున్న బోధనావశరణ జేయవచ్చును. పాఠశాలలకు కూడ నిచ్చగలవాడు కార్యదర్శికి చెలికన బహు సంకోచముతో భృత్యుడై తీసికొనికెల్లి మామి శ్రమచుచు విషయముల నెల్ల నికడవలెను.

నీటికట్ లక్కొన్నీరు. —ఇది మోగిపోయినదని ప్రకటించిరి. యుద్ధమునంభమైన వెంటనే దొరతనమువారు దీనిని ప్రశ్నించుచు, అప్పటినుండియు అది ఇండియా ప్రాంతములందు ప్రమాదముచేసి ముండడడం దెలులీ నెట్లు ప్రతీక ప్రాయమున్నది.

హూమాంటు ముట్టడి

మూసనుది మొదలు ఎయిక్కువరకు వ్యాపించియున్న శిఖరములు.
(వర్షము మీద తలపడక ముందు జర్మనులు హూమాంటు గ్రామ పరిసరముల నాక్రమించుకొనిరి.)

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

[మా స్వకీయ విశేషములయొద్దనుండి]

బ్రిటను మానవ స్థానియోగము.

కేసులు గి. 1916.

బొంబాయి మే 6:— బ్రిటను మానవ స్థానియోగములో శ్రమ తిరిగి జిల్లా గాని ఫిల్డర్ల కత్తులు వానింక కారం భించిరి. బ్రిటను ప్రభుత్వ ప్రతినిధి ముందే జిల్లా గారి వాదనలో నీ కింది సంగతులున్నవి. ఆ ప్రతినిధి ఈ ప్రతినిధి నడవబడు విషయ వివరములను శ్రమ ఆంధ్రమునందే ప్రయత్నించి యుండలేదు. ఆంగ్లేయ భావతీయ సంఘములం దియొక సమస్యను సేవదలేదని శ్రమ వాదించిరి. కాని గోదీనువారి గారు తమ వాద ప్రతి వాదనలో సయితము ఈ విషయము శ్రమతమప్రతినిధి చెప్పినట్లు నడిచి. బ్రిటను ప్రతినిధి ఆంగ్లేయలకును పని చెయ్యటకు బయలుదేరినది వారు చెప్పియుండిరి. చెప్పినట్లు కాస్త్రీవాదులూ సంతాదకులూ, బాల్కనీను దేశీయ లూకరు ముద్రాపణలూ నున్న ప్రతినిధి ఆంగ్లేయుల నుంచి చెడగొనకు పాటుపడుచున్నదని చెప్పియుంది. వింతగ దోయి. (కోర్టులో భర్త) “మమ్ములదిట్టి స్నేహితులనుండి తప్పించవలసినదేదీనిబట్టి ఆంగ్లేయ మొత్తమొకటిని సీతిన య్యు. ఈ కోర్టులో కోర్టు వారు పాటించవలసి. ఈ కోర్టులో కేసులను సంబంధము లేని ఆరబునందును గురించిన వ్యాసములో కేసులను కలమున నంగము. వివరింపబడిన గోదీను గారు చెప్పిరి. కారణం దలివిడియై మాట్లాడుచున్నది. ఆ వ్యాసము కేసులను బూతుల తడక. వానియందు మాన్యరము లేనేలేదు. ఆ వ్యాస మాట్లాడు మానవభూమియు. వానికి మించిన మానవ ముందేదో. మాట్లాడునంటి శ్రమ ప్రతినిధిలగు వానికి ఇంతకంటే విశేషమని నుండుట కలిగించి యుండ డి. వాని శ్రమ ప్రతినిధి నీ భర్త సామమును బట్టి యుండు ను. ఇందుకే శ్రమ ఎంతైనా తామే మాట్లాడు సీతీల ను న్నామని యనుకొని తమ కేసు మానవభూమి కలమున ఆగి యిందు కొనవలెను. యద్దయల వాదనల ఒక తాడుమీద ను టగాలేదు. అప్పు డొకటి ఇప్పు డొకటి చెప్పయ వచ్చిరి కో ర్టువారు అడిగిన సంగతులను తిరస్కరించుచు వచ్చిరి. మొదటి నుండి చివరకు మాట్లాడునగాని ఏవిషయ మిడిగినను భూ ర్తి చెప్పటకు సిద్ధులగు యిది. తమ సాక్ష్యము నిజమ న్నట్లు భేదక గారు తమ వాదనను గదలుకొని, 9 వ మిహ యింపుకు చెప్పకొని వాదించి కారంభించిరి. అప్పటికిని ఈ మ. న్నాక్షరము వారి వాదనలను బలకరమైన సాక్ష్యములేదు. క్రామ వేరులో ఫిల్డర్ల మాన్యు నొచ్చు ప్రశ్నలను నిరాదరణ భావంతో నడుచుచు వచ్చిరి. అట్టి ప్రశ్నల నడిగి కారణమును చూపించలేదు. వాని నిరసన ప్ర చేయుటకు కూడ వారు యత్నించలేదు. వానిలో నుండగ సాక్షిని త్రోవ పెట్టుటే వారి యుద్దేశము. కొందరికి నూరి పాసి తిలకలుకలువలెకించుటకు యద్దయల సాక్షులను తెచ్చిరి. వారిలో నొకడు భయపడి గుట్టు బయటపెట్టెను. తక్కినవారు సాక్ష్యమును సరిగ న్నట్లులేదు. బెస్సును. సాక్షులను భర్తాసనగాళ్లు సాక్ష్యము నూరిపోయి లే దని ఎడకనకొందునకి తమమీద చెప్పిన సంగతులు సరియైనవి కాదని నిరాకరించుటకు ఘోషనగాని యద్దయల వాని ఎక్కించుటకు సాహసించ లేదు. అట్లు జరిగియుండి యెడల శ్రేణి వివరముల చేసియుండదు. కావున సాక్ష్యము చెప్పి యో పొందును తెలియదనముల వాస్తవమిచ్చెవలసినవ్యును. పోలీసు జరి యుద్దేశములను గురించి, శ్రమ వివరించ దలచు కోలేదు. కాని తమకంటే బలవంతులు కొందరు ముగ్గులు పెట్టుచున్నారని సహాయముగా వాదించుచున్నాను.

మంగళ వారమునాడు తిప్పిచ్చెదనంటి మేజిస్ట్రేటు గారు నడిచిరి.

ఇండియా గెజట్టు.

సిమా కు 5:— ఈ క్రింది సంగతులు ఇండియా గెజట్టులో ప్రకటించబడినవి.

హోమా దిపార్టుమెంటు.

మాన్య 1.వ తేది గోల్కొండ యోడమీద పంపిన విశేషముల వాటిని ప్రకటించబడినవి.

విశేషకర్తవ్యం, ర బ్యాంక్ కాఖ

చెప్పినట్లు వాస్తవములలోకి వచ్చి. సిఫ్టును కారి తాత్కాలికము యేర్పరచి.

మొదటివర్త ప్రభుత్వ (Imperial Order of the Crown of India) అనుబంధ మియ్యబడినది.

కోకాంగ కాఖ.

బొంబాయిలో డిప్యూటీ అకౌంటెంటు జనరలుగ ఎన్ ఏ రెవెన్యూ గారిని యేర్పరచి.

హోమా దిపార్టుమెంటు.

మే 6 వార్త హోమా దిపార్టుమెంటు స్థానమున జస్టిసు బి. బి. న్యూబ్లా గారిని కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ జడ్జిగా పూనుపరచి.

విశేష కర్తవ్యం, ర బ్యాంక్ కాఖ.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి విశేషకర్తవ్యం కార్య దర్శిగ ఎ. హెచ్చి గ్రాంటు గారిని పూనుపరచి.

కోకాంగ కాఖ.

పోస్టు టెలి గ్రాఫు డిపార్టుమెంటుల అకౌంటెంటు జన రలు బి. సి. ఫ్రేంట్ గారిని నియమించి.

విద్యా కాఖ

నేటి గాటి బహుళగ వైస్రొను సర్కిలు ఆర్కిలాటికలు సర్వే అసిస్టెంటు నూపరించెడెంటుగా డాక్టరు బి. ఎన్ నుత్తాకరు గారు ఆర్కిలాటిక పనిచేయుదురు.

వైద్య కాఖ.

తెప్పి నెంటు ఎం. సి. కేకరమీనగారు ఇండియను మెడి కల్ కాఖలోని తమ ఉద్యోగమునకు రాజీ యిచ్చివారు.

బెంగళూరు వార్తలు

మొదటివర్త

బెంగళూరు మే 6:— బెంగళూరు మొదటివర్త వారి సభ నేడు దినానుచున్నది. కే. పి. పుత్తెస్వరెడ్డిగారి యాధి పత్యము క్రింద జరిగినది. సభ నాలుగు గంటలకాలము జరిగి బెంగళూరును సంబంధించి విషయము లెన్నియో చర్చించబడినవి. వివిధ కాఖలను సంబంధించిన వ్యవహారములను సర్వర్తింతులకు నివిధ సంఘముల విషయము చర్చించబడుచున్న సంగతులలో ఈ ఖ్య మై నది. వివిధ సంఘముల సేర్పరచి మునిసిపలు పరిపాలనము జరపు పద్ధతి నవలంబించుటకు బెంగళూరు మునిసిపాలిటీ మొదటిది. ఈ పద్ధతి ఒక సంవత్సరముండి పనిచేయుచున్నది. కార్య నిర్వాహక కమిటీతప్ప తక్కిన మునిసిపలుకమిటీలన్నీటి తిసి జేయవలసినదని ను, ప్రతి డివిజనుకును, కొత్త కమిటీలను యేర్పాటు చేయవలసినదని ఒకసభ్యు లాకతిర్మానమును తెచ్చిరి. ఆయా డివిజనులకు సంబంధించిన ముఖ్యవిషయములను చర్చించి మునిసిపాలిటీకి తెలియజేయు చుండుటకు డివిజనుల లోని ప్రముఖులను, కాన్సిల్లరులను కమిటీలలో సభ్యులుగా నుండవలయునని ఈ వసాదకులు కోరిరి. ప్రస్తుతమున్న మునిసిపలు కమిటీల పద్ధతి సరిగ నుచి చేయ యున్నదనియు ఇప్పుడు మార్చెమియు నవసరములేదనియు చాలుంది సభ్యులు తీర్మానించిరి.

నెయింటుబాను సంఘము.

నెయింటుబాను సంఘపు శ్రీకాఖ వారు ముందుమాట నులో నొకసంతక ప్రార్థించెదరు. ఇక్కడ విక్రయమైన సగుణవలన వచ్చెడి ద్రవ్యము తత్సంఘమున కిచ్చివేసెదరు.

వర్తక సంఘము.

మొదట సంస్థానములో నొక వర్తక సంఘము నేర్పాటు చేయవలసినదని ఆర్థిక వభా పారిశ్రామిక వాణిజ్య కాఖ వారు చేసిన నిర్ణానము మార్చించుచు దొరతనము వారిక యుత్తమము సూచించినారు. వర్తక సంఘమున కి క్రింది సదు పాయములను శ్రీభుత్వము వారు చేయుచున్నారు. ఆంధ్ర మునందు ఖచ్చల నిమిత్తము రూ. 1000 లను, సంవత్సరమునకు రూ. 750 టు లోపుగ మూడేండ్లవరకు సంవత్సరములో చందా కలవవచ్చు. సాక్షులలో నగము నటు మించకుండ ఇయ్యబడును. వర్తక సంఘము వారు ఆర్థిక సభ్యులను బెంగళూరు మునిసిపాలిటీకిని ఆర్థిక సభ్యుల సంబంధించిన పారిశ్రామిక వర్తక సంఘమునకును, ఒకొక్క సభ్యుని నియమించుకో వచ్చును. ప్రితినిధిని యేర్పాటు చేసికొనుచో నానాటికి వర్తక సంఘములో సభ్యులు ఏలకమునికి తక్కువ కావడం నభ్యులుండవలెను. అప్పుకమునకు కాకుండ దొరతనము వారు ము ద్రించు ప్రతినిధిగారును సప్రము చేయుదురు. వర్తకము విష యమై దొరతనమువారికి కావలసిన సంగతి సందర్భములను సంఘము వారు విచారించి తెలుపుచుండవలెను. వర్తక సంఘము లో దికి సంబంధముగ సంఘముల నేర్పాటు చేసికొనవలెను. వారు వారు ము బెంగళూరు బహుళధరలను ప్రకటించవలెను. వివరకు రాష్ట్రమున కంకెకు తయారుచేసి దొరతనమువారి కార్యదర్శికి, విద్యాదర్శకసాయకాఖకును, వర్తక పారిశ్రామిక కాఖాధికారికి, పారిశ్రామిక వాణిజ్య సంఘ కార్యదర్శికిని వారు ఒకొక్క ప్రతినిధి పంపుచుండ వలయును. వీరు ఒకవత్సరమునందును నెలకొల్పవలయును. వర్తక వాణిజ్య సంబంధములకు భాండాగారమును సాక్షులచ్చిన కొలది పెట్ట వలెను. వర్తక సంఘము వారు తామచేసిన పనిని గురించి మూడు నెలల కొకసారి ప్రకటించవలెను. సంవత్సరపు రిపోర్టు ప్రతిని దొరతనమునకు పంపవలెను.

వర్తకపు విద్యాభ్యాసము వర్తకాభివృద్ధికి సాధనము. కావున వర్తక సంఘము వారిందు విషయమై శ్రీధర్ శో ననిదేసి అనసరమైనవ్యయ విద్యాకాఖ వారితో కలిసి పనిచేయవలయును.

ఒక సంవత్సరము పనిచేసిన తరువాత వర్తక సంఘము వారు కావలసిన సభ్యుల నెన్నుకొను విషయమెన్నుకొన బడును.

మొదటి సంవత్సరమునకు చెర్రుకును, వైసు-చెర్రుకును మేనేజింగు కమిటీ సభ్యులను దొరతనము వారు యేర్పాటు చేయుదును. ఇతర కాఖలతో దీని సంబంధములేదు. సంఘము నకు స్వ స్వంత ప్రార్థికా కల ఒక. వర్తక సంఘము వారు తమ పరిపాలనను సరిగ నిర్వర్తింతుకొను యత్నంబరకు దొర తనము వారి సభ్యులకు జోక్యమును కలిగించుకొన. పనిపాటుల సరిగ నాచుటకు యేర్పాటులు చేసికొను నిమిత్తము దొరతనము వారికి ఉద్యోగిని సాహాయ్యముగ దయచేతురు.

ఆంధ్ర మహాసభ

ప్రజల సంప్రదించు తాపము
(మా స్వకీయ విశేషములయొద్దనుండి)

కాకినాడ మే 6:— ముజిల్లా సంఘ, ప్రభుత్వం దిరమై వా కములో ఆంధ్ర సభకు నిర్మించిన భవనము నర్వకోభతో నల రారు చున్నది. ఈ త్తర సర్కారులలోని పాఠశాలలనుండి ను. కళాశాలలనుండి ను యేర్పాటు చేయబడిన వాలంటీరులు ఉ త్సాహముతో వారివారికి నియమితమైనవలను నిర్వర్తింతుట కారంభించిరి. నిన్న సాయంకాలము వీరిక ప్రచండ వాయువు వలన భవనమునకు కొద్దిపాటి నష్టము కలిగినది. భవనమును తిరిగి మరమ్మతుచేసి. ప్రతినిధులకుడే వచ్చుచున్నారు. బహు విశేషముగ కాకలసి వచ్చుచున్నట్లు యుచున్నది. ఈ త్తరభాగపు క్షయనాను అసిస్టెంటు డైరెక్టరు, వారి కాఖ వారు చేయు చున్న పనిని ప్రజలకు తెలియజెప్పటకై వచ్చియుండిరి. వీరు యంత్రీసాహాయ్యము చిత్రములకు కుతువయ సభా భవన మునం నువ్యసించుదురు. రేపు ప్రార్థన రావచంద్ర రావు గారు దయచేయుదురు. సోమవారము ఉదయము 7 గంట లకు ప్రేక్షకులతోను, ప్రతినిధులతోను అగ్రాసవాధిపతితోను నగర సంగీర్తనము జరుగును — తంతిరవ.

మొదటివర్త ఖయిదీలు.— బర్మింగ్హామీ కుర్చీలకు రకు వీరికి వివిధముల ఇబ్బంది లేకుండ కావలసిన సరుకులనున్న గువారిని సప్రము చేయుటకై బొంబాయిలోను నూచింపబడినది. బొంబాయి గవర్నరు గారు సర్ బావా హే వెట్టు గారిలో నిందు విషయ మెయ్యతర ప్రత్యుత్తరములు జరుపుచున్నారు కావున ఖయిదీల సౌకర్యముల విషయమై ప్రజలు ఆందోళనపడకర తేదని మైన్సు ఆఫ్ ఇండియా ప్రతినిధి వారుచున్నది.

డిక్టేషనును చాటుతేను :— కలకత్తా ప్రెస్బిటేరియన్
చిన్న ఈ కేసు నివారించబడినది. ఇంట్లో వలేంద్రీ నాథుచక్ర
వర్తి నుద్దాహు. ఇతను మువకుడు బిచ్చార్థి. దిమ్మనకాతేను
పండితులగు ఆకలచంద్రీ నేనుగాని ఇంట డిక్టేషనుండల
కొడుకులకు చదువుచెప్పిన కాపురముండెను. గరి బానేనరి
5-6 లేదని ఇరవినదిలో కేదియో పేర్లినది. చాటుముక్క
అ కనుగడినవి నుద్దాయి దెబ్బలు తగిలి పడియుండగా నా
లీనువాడు చచ్చి ఆస్పత్రికి మోసకొనబచ్చిరి. కేసు జరుప
చున్నది.

విషయానుక్రమణిక.

ఆంధ్రజననభ	2
ప్రభుమాంధ్రాద్వైతము	3
చిత్తవాత్సల్యము, శృతాంతరము	4
వృత్తాంతములు	5
ప్రభావవాదము	6
ఆంధ్రుడనెవడు?	7
విలు	8
విరోధా మహాసంగ్రహము	9
ఇతర సంగ్రహము	10-11-12
ఇతర సంగ్రహము	13

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మే నెల 6-వ తేది

శనివారము.

ఆంధ్రుడనెవడు?

ఎల్లండి కాకినాడలో ఆంధ్రమహాసభ జరుగ నున్నది. ఇప్పటి కాంధ్రమండలములలో ఆంధ్రోద్యమమును గురించి విశాఖప్రాంతము కలుగ కున్నను తగినంత చలనముకలిగి ఏతద్విషయమున ప్రజల భావోదయం బయనదనుమాట నిశ్చయము. నేటికినము ఒకానొక విశేషము. ఆంధ్రుడనెవడు? ను మహా సభను ప్రకటించుచు నొక యుత్తరము వ్రాసివారు. అందులో మొదటిభాగమున శ్రీయత పీ. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారియొక్కయు గా॥ కేశవపిల్లగారి యొక్కయు గా॥ ఆచార్య కృష్ణరావుగారి యొక్కయు ప్రశంస తెచ్చి విదగ కొన్ని ప్రశ్నలు వైచి యున్నాను. వృత్తి ప్రశంసలను మాని ప్రశ్నలను ముందుగా చోట ప్రకటించి వారకు! ఆంధ్రజనమునకు శాసనబద్ధ నిర్వచనమును మే మిప్పు నిచ్చుటకు మాకు శక్తి చాలదు. శాసనబద్ధమును నిర్వచనము నిర్ణయ మగువరకును లోకములోని భిన్నభిన్న వ్యక్తులు కొందరు కొందరు తప్పు మతావాదులు మూలకముగానో, అల్లరి కలిగించ నెంచియో, కుళ్ళంకిల మూలకముగానో నేర్వేగు నిర్వచనము లిచ్చుకుండ నుండకు. వారిలోను మూలములు బ్రహ్మచరము కాదు. అయిన విశేషము పెట్టుమొరకు కారణము లేదనువారము కాదు. ఆంధ్రజననిర్వచన విడిచుట ఆంధ్రజాతిలో చేచుబడి యుండలేదు. ఆంధ్రోద్యమనాయకు లనిపించుకొను వారలలో కొంద రొక్కొక్కరు ఆంధ్రజాతిని ఒకొక్కప్పుడు ఇంటిలో వాడుభాషను మాఖ్యతముగాగా వక్కాణించుచు వచ్చియున్నాను. వారికొన్ని వేళల దూర భూములలోని తెలుగులను గూడ ఆంధ్రోద్యమ ప్రాత్రుంగ వ్యవహరించుచున్నాను. పై చూపున కీ ప్రశంస లన్నియును ఆంధ్రమండలములే స్థిర మాతృభూమిగాగల ఇతరజాతులను ఆంధ్రమండలములకు దుండెయ్య గృహభాషగా వేరు భాష నుపయోగించు ప్రజలను బహిష్కరించుచున్న వని భోజనమును. కాని ఈ యర్థము సాంధ్రోద్యమనాయకు లెప్పుడును తలపెట్టెముండజాలదు. ఆంధ్రమండలములలోని పెక్కుడు నూత్నపరిశీలన

మీద ఆంధ్రజాతికి చేసినవారని తేలివను నుండియొక నిధుగు పర్యవసానము తేలివను సామాన్యముగా ఆంధ్రజాతివారే యును నమ్మక ముండునుబట్టియు ఆపెక్కుడు గృహభాషగా ఆంధ్రభాషనే యుపయోగించుటకు బట్టియు స్థూలవృత్తిని ఆంధ్రోద్యమమునుగురించి వ్యవహరించునప్పుడు పెక్కుర యొక్క యత్నాహవిజ్యంభణమునకయి వక్రలు వారిచారి ఇష్టానుసారము ఆపెక్కుర ప్రత్యేక సంవేదనలకు బుఁగొల్పు జూచుట సహజము. హైందవభూమియందు మహమ్మదీయ పౌరులున్నాడు. పారసీ పౌరులున్నాడు, ఆంగ్లహైందవ పౌరులున్నాడు. ఇంధ రుండినను హైందవౌన్నత్యము నుగ్గడించునప్పుడు ఆవేదముల, ఆరామా యణ మహాభారతముల, ఆ ఋషి చరం పరల సర్వదా మనము ఉత్సాహమున పేర్కొనుచునే యుండుము. ఆకారణమున ఇతర సాదరపౌరులను మనము బహిష్కరించినా మరుటకు ఏలు లేదు. ఈ సామ్య మాంధ్రోద్యమ విషయమునను కలదనుట మనమెల్లరమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలసి యున్నాము. యింకను నాయకులైనవారు క్రథమ దశలో అనుమానము లున్నయప్పుడు సాధ్యమైనంత స్పష్టముగు నిర్వచనము నిచ్చుటకు బ్రయత్నించుట ఉద్యమమున కెక్కువ యుపయోగకారి. ఆంధ్రోద్యమము ఎన్ని యాంధ్రమండలములను ఏకప్రదేశమున జేర్చుటకు ఏ యన్న నన్ని యాంధ్రమండలములకు సంబంధించిన దనియు బాధ్యతావ్యయంగా వ్యవహారభాష ఆంధ్రభాషగా గల ప్రత్యేకరాష్ట్ర మనియు ఆంధ్రపాత దనగా ఆ యాంధ్రరాష్ట్రమున జాతి మత గృహభాషా విభేదములు లేక పౌరత్వమున కన్నిడగు ప్రతి వ్యక్తి యనియు స్పష్టపరచుట ఆంధ్రోద్యమపు ప్రకృతిస్థితియందు అత్యవసర మని మాకు తోచుచున్నది. ఆంధ్రోద్యమ మనకు సూలభారము లురెండనుట దీనివలన స్పష్టము — ఏకవ్యవహారభాష, తదానంతరంబగు ఏకప్రదేశము. లోకము నేటికినము అధిక పరిస్థితులపై సాధారణడి యున్నది. అధికపరిస్థితుల విజృంభణమునకు విద్యావ్యాపనము, ఏకప్రదేశలాభాలాభముల దృష్టి యియువి పునాదులు. విద్యావ్యాపన మనుచోట తలపెట్టబడినది నట్టివిద్యాలయపువిద్య కాదు. జనసామాన్యమునకు పెద్దలకు పిన్నలకు సంపరకు నందవల సినవిజ్ఞానవిజృంభణము. ఇది వేయింట నలుగురుకు నచ్చియర్థతీర్ణ మయిన పరభాష మూలముగా కొనసాగడు. ఏకవ్యవహారభాష యుండిన గాని నేటికినన మసాద్యము. ఆ ఏకవ్యవహారభాష ఏక ప్రదేశమున పెక్కురకు మాతృభాషయై తక్కురకు మాతృభాషకల్ప మయి వరము దేశభాష కాకనుదియై దాగలదు ఈ విషయముపూర్వ తము చేసికొనయెడల ఆంధ్రుడనగా నెవ్వడైన దియ తనంతాను స్ఫురింపగలదు. గా॥ కేశవపిల్ల గారును, శ్రీయత పీ. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు వారును, గా॥ ఆచార్య కృష్ణరావు గారును శ్రీయత దేశమురెడ్డి, మోలరెడ్డి గారికంటెను ప్రహ్లాద ఏకేకేవరపు కామయ్యశాస్త్రిల వారి కంటెను గౌరవాధ్యుల గు ఆది వెలమ శ్రీయతపి రాజ గారి కంటెను తక్కువ యాంధ్రులు కాదనుట స్పష్టముగు చున్నది. మే

మింతవరకు నిచ్చిన సమాధానము మా విశేషకుని క్రత్తలలో నొక్కొక్కటి దప్ప దక్కిన యన్నిటికిని జాలి మున్నది. ఆశు పట్టియువోగములకయి యాంధ్రభూమికి విచ్చేసి ధవ మాంజించుకొని వెడలి పోవు వరులను ఆంధ్రమండలముల యెడల నీ షణ్మాత్రము శ్రద్ధాభక్తులు తేచివాని ఆంధ్రులు గా నంగీకరించ నలసిన దేవా యని యడుగుచు న్నాడు. అట్టి వాను తుదకు వెడలిపోవువారో నిలుచువారో యెవ్వరును చెప్పజాలదు. కావున కొంత కాలవరకు పౌరత్వమున కర్హత నిచ్చువని శాసన మేర్పడినప్పుడు ఏదని కొందరిని తాత్కాలికముగా నంగీకరింపవలసి వచ్చునేమో. అనాడు కూలమే యెరకు తప్పని యనాడుకూల మైనప్పుడు అంగీకరింపక తప్పదు. కాని ఆ యనాడుకూల మొత కాలమో ఉండజొరు. వ్యవహార భాష విజృంభింప విజృంభింప పను లెక్కువగా చొచ్చుటకు ఏలు లేనట్టియు చొచ్చిపడినవతద్భాషను తద్దేశ మనుమాతృభాష కల్పముగను మాతృదేశముగను గీకరింపక తీరనట్టియు పరిస్థితి రాకమానదు. అప్పు డీప్రశ్న యేకస్పట్టదు. మా విశేషకుడు వేసిన ప్రశ్నలు సకాలమున వచ్చినందులకు సంతసిలు చున్నాము. ఆంధ్రమహాసభవారికి ఉదితమని తోచు నేని వారు తీర్మాన మొక్కటిని గావించి ఆంధ్ర జాతికి చేరని కారణమున గాని గృహమున నితర భాష మాటలాడు కారణమున గాని ఆంధ్రదేశ వాసు లెవ్వరును అసాంధ్రులుగా పరిగణించబడ రని ప్రకటింతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణము కార్యవర్తము.

మాకు మాటలకంటె యొక్కసేత మేలను సాంస్కృతిక మన మెల్లయుద్యమముల విషయము ననుజ్ఞాపక ముంచుకొన వలసినవారమై యున్నాము. అందులోను నిమ్మజాత్యుద్ధరణవిషయమున నెక్కువ జాగ్రత్తతో జ్ఞాపక ముంచుకొనుట యవసరము. నిమ్మజాతుల నుద్ధరింపవలె నను మాటనోట నులభముగా ననవచ్చును గాని ఆమాటలోని భావమును కార్యక్రమమున బెట్టుట అంత సుకరము గాదు. ఇచ్చట మన కెదురు నడునట్టి సమస్య మనకు గలుగు చ నాచు కూలముల నెట్లు జయింపిమా యని మాత్ర మనుకొనరాదు. బహుకాలముగా నీచులని మనము సంఘపు సొలిమేరల బయటికి ప్రోసివేసిన వారిని మన పరమాధను రీతుల నిరంతరము కొలుపు చేయు వారిని మనలో చేర్చుకొనక మనలను తాకనిక మన దగ్గర మెలగనియక కొన్ని యెడల మన దృష్టిలో నైన పడనిక వినికిలో నైన నలుక నీక మనము తలపెట్టెచువారిని నే డొకకొంత బాంధవరదిన యెడల గేపు సమానులుగా చూడవలసి వచ్చునే అది మన గౌరవకు తగియున్నదా యను సమాకారము. మనకు తెలియదయే మనలను వీడించు తుండును. లోకమున మానవుడు నిరసంకుదలను బోగొట్టుకొనినను తల్లిదండ్రులను బోగొట్టుకొనినను ఆని బిడ్డలను విడనాడినను అంత పరితపింపడు గాని ఏదో తనకు గలదనుకొను గౌరవమును, అది మిథ్యాగౌరవమే యగుగాక, కోల్పోవునెడల సంతయు మునింగినట్లే లోకమే యుదృశ్యమైనట్లే డీలుననుట సహజము. సంఘకూనందలి తన స్థానమునకు ఏదో స్వేచ్ఛుముప్పు వాటిలు ననినను ఎంతో సందుకుట సామా

వ్యవసాయమును, ఇదియే ప్రస్తుతము నిన్ను జాత్యుద్ధరణము కట్ట నోటి సానుభూతి పుష్కలముగా నున్నను కార్య సానుభూతి శూన్యముగా నుండుటకు ముఖ్య కారణము. అధికారవర్గమువైపు జాడును. పక్షాలు తియ్యజేసి, సానుభూతి పొంగి పారలుచుండును. స్వాతంత్ర్య మానిమేషముననే ప్రజల కిచ్చినేమిలేమో అను నట్లుండును. కాని కార్యవసాన మాలోచింపుము. కార్యక్రమవాదమును పరిశీలింపుము. ఆ ప్రవాహపు రేలు సామాన్యముగా యుగమున కొక మైలు. యుగమునకు కొన్ని మైళ్ళగునేని అధికారులు ముహూర్తములు. అట్లే మన నిమ్మజాతి సమస్యలోను పరిస్థితి కుదుర నారంభించి యున్నది. నాయకుల యువన్యాసము లకు తక్కువలేదు. సభల తీర్మానములకు కరవు లేదు. సమావేశముల కరతాళధ్వనులకు అంతములేదు. కాని నిమ్మ జాతులకొరకు మనవాడు చేసిన కార్యములు ప్రేలుచుడచి లెక్కపెట్టుదమున్న నొకచేతి ప్రేలుల కైనను పని కలుగు ప్రమేయము కానరాదు. ఇట్టి సందర్భములలో ఒక్క-కార్యమును నునము దృష్టిని కొంతదూరము నిగుడ్చి ఆ పడమటివైపు నకు ఆడిక్షణన్నడము జల్లాకు అమూలనండు మంజులూరు జట్టణమునకు బరపితిమేని ఆశాపూరితమును, ఉత్సాహజనికమును, ఆనందదాయకమును నగు ప్రతిష్ఠాపనాకరంకర ప్రత్యక్షమై ఒక్క వ్యక్తి కరమడితతో ఇసుపదిసంకల్పముల పోరాటముతో మన నిమ్మ పోదరులకొరకై తన జీవితము నర్పించి చేయుచున్న పని గోచరము కాగలదు. చక్కిలు కె. రంగరావుగారు ఇసుపదేండ్ల క్రింద నిమ్మ జాతుల బిడ్డలకై యొక చిన్నవిద్యాలయము ను ప్రకటించిరి. ఆనినిరంతర పరిశ్రమచే ఆ ప్రతిపాదనోత్సాహము చే అదివృద్ధియై శాఖలువైచి ఉపశాఖలు బెట్టి నేటికి మంగులూరు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణోక్త్రమంబై కరకుచున్నది. నేడు వెలసియుండు నదొక్క విద్యాలయము కాదు. మూడు దిన విద్యాలయములు, రెండు రాత్రిపాఠశాలలు, ఒక్క పరిశీలనశాల, మిత్రమండలి యవలను నొక్క యన్వేషణశాలకసభ, ఒక్క పరిశ్రమాలయము, కట్టు నిర్మాణ శాలతో గూడిన యొకతోట, పంచముల కొక యధిపతీభూమి యిన్ని ప్రత్యేక ప్రతిష్ఠాపన లేర్పడి యున్నవి. దినవిద్యాలయములు మూడింటను 16కి గురు బాలురును 2కి గురు బాలికలును విద్య నభ్యసించుచున్నారు. ప్రతి విద్యాలయము నందును ఒకసంకల్పము కంటే రెండవసంకల్పము విద్యార్థులయు విద్యార్థినులయు సంఖ్య హెచ్చుచునే వచ్చి యున్నది. రాత్రిపాఠశాలలు పని ప్రారంభించి యొకోకాలము కాకున్నను అభివృద్ధిగా పని జరుగుచున్నది. పరిశీలనశాలముఖ్యముగా గమనింపదగిన ప్రతిష్ఠాపనము. దాని యుద్దేశము ప్రశంసనీయము. ప్రతి సంవత్సరమును కొందరు నిమ్మజాతి బాలరను ఏర్పరచి వారిని ఇందులో చేర్చుకొని వారికి పరిశుభ్రతమున్నగు మంచినీటిభ్యాసములను నేర్పించుకొని లోనికి కంపుడుచేయవలెనని సభమునకు వారు నిదర్శనప్రాయములను నిమ్మజాతులు కొగు పడుటకు పార్లమెంటును నడుటకు సందియ మేమి? ఈ ప్రతిష్ఠాపనలో చేర్చుకొనబడినవారు ఇదివరకు 44 గురు. ఇందులో పదుగురు బుప్తప్రవర్తనకు లొంగింపబడి రెని చదువువారు ఎంత జాగ్రత్తగా ఇట్టి శిక్షణ ఈయబడుచున్నదో కార్యనిర్వాహకులు ధర్మము నాలోచించి జనరంజకత్వమును గూడ ఎంతవరకు నమోదముగా గణించుచున్నారో తెలిసికొనలేక పోదు. మిత్రమండలి ముఖముగా జరిగిన పనియు పరిశ్రమాలయములో జరిగిన పనియు విక్రీలి సంతృప్తికరములే. మిత్రమండలిలో 28 గురు సభ్యులున్నారు. త్రాగుడు కూడదని వీరి ప్రతిప. శనివారములు వీరికి భజనదినములు. వీరి కార్యదర్శి కంచముడే. ఈతడు, తులు, భాషలో చక్కగానుపన్యాసములియ్యనేర్చియున్నాడు. సజముగా రంగారావుగారికి కుడిభుజమీతడే. పరిశ్రమాలయములో ఆవిడరచ్యులవద్దపదునెండుగురు పనినేర్చుకొనుచున్నారు. పంచముల అధిపతీభూమి మి. 39 కుటుంబములు చేరినవి. 139 గురు వసిం చుచున్నారు. ఇందు మువ్వురు పాథ్యాయ పదవులలో నుండువారున్నారు. ఈ విధముగా ప్రతి స్థాపనలలో పని జరుగుచుండ బయటకు పంచముల కొరకు కొంత పని సాగుచునే యున్నది. ముగిసారు కలెక్టరు కార్యాలయములో ఒకపంచమును మహల్గీగను వేతొక పంచమును ముద్రాలయమున స్థిలగును నియమించబడినారు. మరియొకనికిని అచ్చటను నుద్యోగము దొరకినది పదునేడు గ్రామముల పంచములు సభ చేసే చేరినవారిలో 11 గురు బెల్లూరుగు యుద్ధరంగమునకు జోయివారు. కడచిన పర్వాయముగవర్షుగా రక్కిడికి జోయినప్పుడు పంచములు వారి కొక విజ్ఞాపన పత్రమును సమర్పించుకొనినారు. గవర్నరుగారువారి ప్రతిపదలకు దర్శనమిచ్చి సంభాషించినారు. వారు కోరిన కోర్కెలకు కొంతవరకు ఈడేర్చినారు. ఇంత పని చేయుచుండు మంగులూరు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణసంఘమును దానికి కార్యదర్శి యగు రంగారావుగారిని కొనియాడుటకు మా లేఖని చాలదు. యుద్ధము కారణముగా రావలసిన చందాలు నిలచిపోయినందున రంగారావుగారు మానములకొంది దేశములు దిరిగిద్రవ్యము సంపాదించుకొని వచ్చినారట! ఇంత శ్రమ ఎన్నియో వేలకని యనుకొనవలదు. విరాళములు చందాలు రు 1500 ల లోపుగనే ఉండుచున్నవి. అదాయవ్యయములరమారమి మూడువేలలోపుగ కనిపించుచున్నవి. ఈ స్వల్పమున కింత కష్టమాయుకొనునా లేమియైనను చేయగలిగియుండురా? మంగులూరు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణసంఘము నిప్పుడిక్కును ప్రజల దాదరించుచున్నారట! పెండ్లిండ్లు, ఉపనయనములు, శ్రాద్ధములు మున్నగు శుభాశుభ సమయములలో నీ సంఘమునకు నిచ్చుదానములు హెచ్చుచున్నవట. ఈ శుభవార్త యెవ్వరి హృదయమును కందలింపజేయుదు? ఏ యాచర్యుడు మనభూమిలోను ఒక్క రంగారావు లేకపోయేనే యని చింతింపక యుండగలడు?

వి. సి. ఎస్. లు
వి.సి.ఎస్. పరీక్షకు అభ్యర్థులు తగినంతమంది హజరుగుట నేటి యొకోవాసంధ్రాదు మధ్య తరువాతున్నది పోటీపరీక్షలవలన కాక ఇండియా కార్యదర్శిగారి నియమములవలన పంపకసంకల్పమును అవసరముగా వి.సి.ఎస్.ల సంఖ్యను పూర్తిచేయుటకు తీర్మానింపబడి యుండుట మాచకు వరు తెలుసుచును. ఈ కర్తవ్యాలకు హైదరాబాద్ తగిన స్థాయిను కలగజేసాడు ఈ కర్తవ్యము మిగిలిన హైదరాబాద్ తగిన స్థాయిను వెల్లడికరచియున్నది. అందుకు పురోగతిరమగా ఇండియా కార్యదర్శిగారు అట్లు తగినవిధముగా కామని పుకటించియుండుట గూడ మాచకును సుకరించుకొనగలడు. నేటిదిను మన ఇండియా కార్యదర్శిగారు తగినంతక హైదరాబాద్ నియమించుటగాను నిర్ణయించిన నిబంధనలు తంత్రాక్షరములలో ప్రకటితములు యున్నవి. వానివలన మొట్టమొదట సుప్రమునుగది హైదరాబాద్ తగిన స్థాయిను కలిగి యుండుట. రెండవది మన తగిన సంఖ్య అనగా ఏమియని నిర్ణయించుట. 1914 వరకు పదియేండ్లలెక్క తీసుకొనినారు. ఆ యేండ్లలో వి.సి.ఎస్.ల నియమములను హైదరాబాద్ తగిన

అని గణించినారు. ఆ మొత్తమును తదింట్ల భాగించి తది సంకల్పముల మీద దామాషా తీసివారు. ఇప్పుడా దామాషా తగినంత వి. సి. ఎస్.ల హైదరాబాద్ తగినంతమంది. దామాషా విల తీసుకొనునో? తదిసంకల్పములలోనే సంకల్పమును మత్తనంఖ్య గలదో ఆ సంఖ్య నేల తీసికొనరాదు. ఈ మాత్రమే దామాషా హైదరాబాద్ మామూడిని తగినంత యిది? అట్లుగా దొరకనప్పుడుగూడ ఇంత గట్టిదేయి యేలనో చేయవలెనని గాతే తెలియవలెను. జానిండు. ఆ దామాషా సంఖ్యయును మరకు లభ్యమగునా? కలసింపుడు లాలోచింపుడు. వి. సి. ఎస్. పోటీ పరీక్షలో ఎప్పటివలె ఏర్పరచబడు హైదరాబాద్ సంఖ్య దామాషాకుండి తీసికొని మిగిలిన పూర్తిచేయుటకు తగినంత పనులబట్టి ఇండియా కార్యదర్శిగారు నియమము మొత్తము. ఇది బాగుగనే యున్నది. ఇతర యోగ్యతలు, ఆలోచనలు మున్నగువి యుకొందును. ఉండవలసినవియు న్యామము కాని పూర్వము వి.సి.ఎస్.ల చరమకల్పమును గురించు పని కమిషనరులు తలంపుకో అన్నిగుణములు వర్తించునని ఎవ్వరును అర్థము కావట మొదటికే మోసము దెచ్చుచున్నది. ఈ కర్తవ్యముండుటచేతనే తదిసంకల్పముల దామాషా సంఖ్య కొకచో నొకసంకల్పము ముఖ్యము తక్కువదీసిన ఇండియా కార్యదర్శిగారు మన సంకల్పము ఆ కొరతకు పూర్తిచేతురని నిబంధనలు తెలుపుచున్నవి. మొదట దుర్బిక్షము అందుకో అధికమానము అట్టిట్లు అట్టిదే కాని చూసితి అంతకంటే మెరుగు కాదు.

సానిత వార్తలు

ఇంగ్లీషు మెయిలుస్టి చురు:—7 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు జరగను పోస్టాఫీసువద్ద ఇంగ్లీషు మెయిలుస్టి పాట బట్టువాదాదుగుడు ప్రత్యేకముగా గలవారికొకట తపాట 5 గంటలకే సిద్ధమచేయవలదు.

దక్షిణ యిండియా బ్రహ్మ సమాజము:—మే 7 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆస్సామ్ కే బి.సి. 97 నెం. ఉపాసకులందుక కె. వి. వారాచిణిగారు ఉపాసకేసి, "త్యాగము"ను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

గానసభ చింతాద్రిపేట:—ఇప్పటి వాడుగోట శాస్త్రవర్ణమును, సి. సి. రత్న శేఖ మొదలియారుగారి శిష్యులును ఆన జయించి సర్వేశ్వర శాస్త్రుగారు నిర్వహించున సభా మండలములో మరళి గాములకు సభ వారందరికి చాలా ఆనందము గలుగజేసి.

సరస సంగీత సభ చాళిపేట:—మే 7 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము బాలుగు గంటలకు ఉత్తరమత్తరాను హిందూ విద్యార్థులకి పాఠశాల మండలముగా వారాచిణిగారు ఆచార్యుగారు సంగీతమును బోధించెదరు. రాజరత్నము మొదలియారు గారు ఫీడింగు చాయించెదరు రామారావుగారు మృదంగమును వాయించెదరు.

సరస్వతీ వాద్యయ సభము; ఆలంకూరు:—మే 7 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు వైసభ దాని యాచనావ్యక్తిక్రింద ఆలంకూరుగారి ఆశ్రయాలి కా పాఠశాల మండలములో టి. ముప్పావ్యయ గారు "ఈశ్వర చంద్రవిద్యాపాదము" బీదితమునుబొంది ఉపన్యసించెదరు. క. శ్రీరామన గారు గూర్చి తగినమునుసహించెదరు.

తపాలా ప్రకటనము:—ఇంగ్లాండునకు బోవు మెయిలుస్టియకు వారాచిణిగారి 9 వ తేదీనరకును బయలుదేరదు. ఆందువలన యింగ్లాండునకు పోవలయు ఉత్తరములు ఇంకొకసారి బొంబాయికుండి బయలుదేరువు. నిజవ్రత అవుతరములేని ఉత్తరముల మొదలకు తపాలాశాఖమే గొనిపోవలదు. మదరాసుకుండి బొంబాయికి తీసికొనిపోవకు తపాలము సాధారణముగా నెన్ని గంటలకు కట్టివేయవలె అన్ని గంటలకే ఆదివారమునా డిక్షిపాలకు గట్టివేయవలె. ఈ ప్రెయిసులో బోవు తపాలా మెయిలుస్టియకు కంచును నిర్వయములేదు. స్త్రీ ముడు ప్రెయిసుగొరకు కామకొనియుండదు. శనివారమునాడు బోవును ఎక్కువైన మెయిలు సమాచార వేళకే బయలు దేరు.

విరోధా మహా సం గ్రామము

జనరలు మాక్సు వెల్కు రాజ సందేశము.

ఒక జర్నలు పూర్తిగ భస్మనమగుట.

నైనిక నేనా బిల్లు—రెండవసారి అంగీకృత మగుట.

(రైటర్స్ వజస్సీ)

ఇంగ్లాండు

బ్రిటన్ నాకలు.

లండను, మే 4.—ప్రభువుల సభలో జర్నలు ప్రభువు ఇట్లు చెప్పెను. బ్రిటన్ నాకలలో నూటికి 48 వానిక దళాధి కారులకును, 14 మిత్రులకును ప్రభుత్వములకు ఆయుధములను, ఫిరంగిముండును, భోజన సామగ్రిలను తీసికొని పోవుటకును వినియోగించబడుచున్నవి. దిశములు విషయమున నింకను నిర్బంధ నియమములు ఉండవలెను. వాని చెప్పిరి. కాని ఈ విషయమునందు సామ్రాజ్యమునందలి వివిధభాగాల యోగలాభములకును, మిత్రములది యోగలాభములకును లక్ష రెండవేడు.

డిలరేగరమునై విమానములు వచ్చి బాంబులు వేసిన నందర్భవము ఇద్దరు పురుషులకును ఒక స్త్రీకి గాయములు తగిలినవి.

“రియో ఫాంకో” అను బ్రెజిలు దేశపు స్త్రీమరణం.

లండను, మే 5.—రియో జనరలయో—“రియో ఫాంకో” అను బ్రెజిలు దేశపు స్త్రీమరణము నుంచుటను గూర్చిన వివరములు పూర్తిగా తెలుపకలే దని ప్రభుత్వము వారు తెలిపివార్త నిచ్చిరి.

జర్మను జలాంతర్గామిని వెంబడించిన

వాండిల్ నౌక.

జర్మను జలాంతర్గామిని వెంబడించి చాల దూరము తలుచుకొనిపోయిన వాండిల్ నౌక నుండి తిరిగివచ్చి ధోమ్యునదిపై బాండ్స్ వ్రుకటకు దేశములలోనికి వచ్చింది. వంతెనలపైను జనులుమూసి సంతోషముతో చూచుచుండిరి.

బెర్లిన్—ఇంగ్లాండు దేశమునై బాంబులు వేయుచు పోయిన “ఎల్ 20” అను విమానము స్పారెంజు కడ్డ నికి “నేలెంకూలి”నదగ్గ జర్మనులకు కూడ ఒక్కొక్కను చున్నది. దక్షిణపురమునండి విమచున్న గాలి ఆ విమానమును ఉత్తరపు పట్టుకు పారదోలివది. దానిలోనివారందఱును కక్షింపబడిరిని జర్మనువారు ప్రకటించియుండిరి.

వాషింగ్టన్—అమెరికను సేతో కర్మావస్థాత్మకము వారు కలసి ఉత్తరపు మెగికోలోగల దోడిగాండను పారి దోలవలెనని అండలును సమాధానపడిరి.

ఎస్ట్రెలూ బాక్ పో ప్రభువు.

ఎస్ట్రెలూ బాక్ పో ప్రభువుగారు ముడించిరిగా ప్రకటించిడిరి.

ఒక జర్మను స్త్రీమరు వట్టుకొనబడుట.

లండను, మే 5.—టెన్సింగ్—“టెన్సి” అను జర్మను స్త్రీమరుఒకటి తీరమునండి సముద్రములోనికి కొట్టుకొనిపోయి ఒక బ్రిటిషు కూరకచే చచ్చుకొని బడెను.

పోయిన బ్రిటన్ నాకలు.

వానికి బజులకొత్త నౌకలు నిర్మించబడుట.

లండను, మే 4.—యధ్యసమయమునందు ఎన్ని బ్రిటిషు నౌకలుపోయినో అన్ని నుటల నిర్మించబడినవని కర్ణక్ ప్రభువుల సభలో చెప్పెను.

డిల్ రయలు వేస్తేమను

ఒక విమానము బాంబులు వేయుట

లండన్ మే 5.—ఒక జర్మనువిమానము డిల్ రయలు వేస్తేమనునై బాంబులు వేసెను. చూచియుండకు అపాయము తగిలింది. ఒక మనుషికి గాయములు తగిలెను. బ్రిటిషువిమానములు శత్రువిమానమును వెంటసంటి తిరిగివేసినవి.

కుట్ వలెనను.

కిచెనకవిభువు బొప్పెండును మెచ్చుట

లండన్ మే 5.—ప్రభువులసభయందు కిచెనకవిభువు జనరల్ బొప్పెండును వారివైస్యమును మెచ్చుకొనుచు ఉపస్థానించిరి. సర్ కెన్సెల్మెంటుగారికి బొప్పెండుగారి కట్టకడవటి కెలిపార్త ఈక్రిందివివరముల నుండెను:—

మావిధిని మేము చేసేతిమని సంకల్పించుచున్నాము. యుద్ధము నందు ఇదియొక అవ్యక్తమని తలంచుచున్నాము. మమ్మి రక్షించుటకు నిచ్చుచున్న మీదను గోరింగుగారికిని నైనికులకును ఆశక నిజస్కారములు.

భోజనసామగ్రి ఆయుధసామగ్రి లేక పోవుట యే కుట్ లొంగిపోవుటకు కారణమైనదనియు రక్షణవైస్యమునకు అన్ని విషయములను అనుకూలముగా లేకపోయెను. అది కిచెనకు ప్రభువు చెప్పెను.

జనరలు నిగ్గుగారు

ట్రెగ్గెనునందు జరిగిన తప్పులను గూర్చి “ట్రెగ్గె అఫ్ ఇండియా” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— కుట్ వలెనను అనుభవమైన విషయమని చెప్పివారు బాగుగానున్నది. జనరల్ బొప్పెండుగారు తమ స్వల్పవైస్యముతో బాగాయుకొన్ని వందల మైళ్లదూరమునండి ఆగ్రయమునై వాడివెడల చూచుట మొదటితప్ప. తిన్నకురుపున కల్లనించుయెడల యేమిలాభము? కుట్ వలెనను తప్పని కరిగా సంభవించినదని యిదికంటే తేలిపియి. ఇదంతయు మెసాపొటేమియా నై వ్యాధివలెయైన సర్ బాన్ నిగ్గుగారి దోషము. ముఖ్యమైన సిబ్బంది సామ్రాజ్యపుయోగలాభములను, తమస్థానపుయోగలాభములను చూచుట ముఖ్యము. స్థానికనై వ్యాధివలెయిందే యీరెండును విచారించుచుట. విచారించకగిన విషయము. రెండింటిని ఒకకత్తిరించే యొంచు సమస్యనుగూర్చి జనరల్ బొప్పెండుగారు చెప్పిన విషయము ఆలకించియుండిరెడల ఆసమస్య అర్థమై కరిగిందెడల యుండెడిది. మనము మన ప్రాంతపు తప్పులనుగూర్చి చింతించుట కిది సమయము గాదు. ఇట్టికామము లికమందు రాజకీయములమీదను మన ము బాధ్యత వేడవలెను.

జర్మనువారు కాపించుట

అమెరికావారు మే 5.—లండన్ మే 4.—బెర్లిన్ టెగ్ బాటు నందు మేజరు మెగ్గులు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— 80 కుటల వైస్యమును 16 వేలమంది గల వైస్యము ఎ.తికాలము నిలిపివారినిచో చూచియుండల మనము ప్రస్తుత మహాయుద్ధమున ముఖ్యముగా బాగ్యత్రతో గమనింప దగిన శత్రువు లెవ్వరో తెలియగలడు. వారి విషయమున మన మెంతమాత్రమును బలహీనమును జూడగూడదు.”

నైనిక నేనా విషయపు బిల్లు.

లండను, మే 5.—నైకనేనా విషయపు బిల్లు మొదటి సారి చదువబడినది.

కామస్వరూప.

కామస్వరూపమును యూరియనిస్టు సభ్యులను తదితరలను సునికనేనావిషయపు బిల్లును ఉత్సాహముతో గ్రహించిరి. కాల్కినీ సభ్యులగు బార్నిక్ గారు దానిని సంకల్పముతో సంగీకరించిరి. బిల్లువిషయమై వ్యతిరేకాభిప్రాయము గలవారు చాలకొద్దిమంది యుండరని చెప్పవచ్చును.

బిల్లు రెండవసారి జరువబడుట.

లండను, మే 5.—నిగ్గుంధనైక నేనావిషయమైన బిల్లు రెండవసారి చదువబడినది. సభ్యులల నామోదించి బాగుగనచ్చుదని కెప్పివారు 218 మంది వ్యతిరేకాభిప్రాయములు గలవారు 86 గురు.

విమానముల దాడి.

లండన్ 5.—నిగ్గు రాత్రి తూర్పుతీరమునకు ఒక విమానము వచ్చి వ్యవసాయపు భూమిపైను బాంబులు వేసినది. నష్టమేమి

యును కలగలేదు. ఎవరికి అపాయము కలగలేదు. యాన్సు మైసమిద బాంబులువడిన సందర్భమునందు వివరము లింకను తెలియరాలేదని టెన్సింగు గారు కామస్వరూపలో చెప్పిరి.

తరువాత వచ్చిన కెలిపార్త.

అధికారులట్లు ప్రకటించిరి:— నిగ్గుట్రాతి జరిగిన విమానముల దాడియందు 9 గురు పురుషులను 3 గురు స్త్రీలను చనిపోయిరి. 9 మంది పురుషులకును, 10 మంది స్త్రీలకును గాయములు తగిలినవి. 5 6 విమానములు రాత్రిపూర్వం నాగోట్టుకంటకు పోయిబాంబులు వేసినవి. దేశాంతగ్యాగము లోనికి పోవుటకు అవిరెండు ప్రయత్నములు చేసినవి. చాలవోట్లు అక్కడక్కడ నుమాను 100 బాంబులుపడెను. వానిలో అనేకములు సమాద్రములోవేసెను, లేక జములవాసముచేయని పోట్లవైసను పడియుండెను. ఒకవోటునే కొంత నష్టముగలిగినది. అక్కడ 18 ఇండ్లకు కొంత అపాయము తగిలెను. ఇతర స్థలములయందు దంతులను ఇద్దటికి మాత్రము గాయములు తగిలెను. మనుష్యులలో ఇంకెవరికిని అపద కలగలేదు. రెండుసార్లు శత్రువిమానములు మనభీరంగుల మోహవచ్చి వెనుకకు నుటలి పోయినవి.

ఇంగ్లాండు

ఇంగ్లాండు గందర్గోళము.

మాక్సుల్ గారికి రాజుగారిచ్చిన తంతివార్త.
“ఇంగ్లాండు గందర్గోళము పూర్తిగా అణగారినట్లు చెప్పినది. గనుక ఇంగ్లాండులోని సేనకును, రాయల్ విరిఫుకానిస్తేబిలుల సిబ్బందిమును డబ్లిను రాజధాని నగరపు పోలీసు సిబ్బందియును తమ నియమితవిధులను సమగ్రముగా నెఱిగి ఆచరించి నందులకు వారిని నేను హృదయ పూర్వకముగ అభినందించుచున్నాను.”

కేన్సింగ్టు కేసు విచారణ.

లండను, మే 5.—కేన్సింగ్టు విచారణ చాల మెలకువతోను బాగ్యత్రతోను జరుగునని ఆస్పిక్రు గారు కామస్వరూప సభ యందు చెప్పిరి.

లిర్రెయి గారు

ఇంగ్లాండుదేశపు గందర్గోళమునందు చేయున్న సామాన్య జనుల విషయమును ప్రభుత్వమువారు మనస్సున పెట్టుకోవలెనని లిర్రెయి గారు చెప్పిరి.

ఇంగ్లాండుదేశమున దైకశత్రువు సాహియటయే లిర్రెయి గారి యాలోచన యొ యుండెనని సర్ ఇ. కార్నెసు గారు ఒక్కొక్కని, ఈ గందర్గోళమునందు విరిఫు సామాన్యజనులనై కొద్దిభముపూనుట మంచిదిగాదని చెప్పిరి.

ఫ్రాన్సు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లాసామెల్ కడ్డ ఫిరంగి మందుకర్మాగారమునందు, ఒక వోటు మందు ప్రేలిసందులను 100 గురు చనిపోయిరి. మిటి 100 గురికి గాయములు తగిలినవి.

ముఖ్యవ్యాధుల లక్షణములగు బాగుగా పరిశీలించి వానిని ఉచితముగా బాగుచేయుచు విషయమున రాబోలీ కమిషను వారి సిఫార్సులను దొరతంతువా రంగీకరించిన కామస్వరూప యందు ఆస్పిక్రు గారు చెప్పిరి. ఇతరసిఫార్సుల విషయమైన కామస్వరూప ఆక్షేపణలు విశేషముగా రచ్చుచున్నందున ఆ కామస్వరూప ఆమోదింపుటకు ప్రభుత్వమువారు బాగాను వేయజాల వున్నార.

మార్సేల్లునందు రవ్యను సేనలు దిగుట.

మార్సేల్లునందు రవ్యను సేనలు ఇంకను దిగుచున్నవి. అచ్చటిజనులు వారి ఉత్సాహపూరితమైన స్వాగతము నిచ్చుచున్నారు.

అంగ్లాండు

లండను మే 5.—గత 24 గంటలలో అంతముఖ్యసంగతులు జరగలేదు. ఇవకత్తులుపారికి గనుల, ఫిరంగులయద్ధముజరుగుచున్నది. సామెలు తూర్పున ఆంగ్లేయులు మూడు గనులను ప్రేల్చిరి. ఆవెంటనే జర్మనులకందకములనుఫిరంగులు పెట్టి బాద నారంభించితిమి నెయింతు ఇలోయికి దక్షిణము నుండి ఆంగరపడెడుటవరకు ఉభయ పక్షములకును తీవ్రమైన ఫిరంగియద్ధము జరిగినది. గాలి సబావుగా లేకపోయినను ఆంగ్లేయవిమానములు జోగపనిచేసి విశత్రువులని కొద్దిగ కొనబడినవి.

మొదటి

ద్వితీయ రంగము

ఒకవర్తిక వ్రాయు శుభము.

అందఱు మే 4:—“రస్కాయస్సోవో” యను పత్రికలో మిలిటరీ విశేషభాగమును ద్వితీయ రంగమున చర్చించుచున్నాము. యందు అవసరమున నండుభాగములను ప్రాంతముల పాదుపుగ వాడు కొనుచున్నాడు. వర్తమానమున మింజు సమరము యందు జరుగునని ఇట్లు భేదముచున్నాడు. అందఱు నిర్వలభావముతో ఆ యుద్ధపరిణామమునకై యెదురుదూరుచున్నాడు. పెద్దనుకద్ద విజయము కలగదని జర్మనులు నిరాశ చెందినట్లున్న జర్మనులనుండి తెలియుచున్నది. ఆంగ్లేయోహదాగడి చేయుచునే యుండును. వాస్తవముగాను ఇట్లే చేయుదును. రాత్రిపురికిరంజను పెద్ద ముగ్గురంజనుండి మొదలై పుట్టి తీసికొని పోవుచున్నారని అనుమానము కలదు. ఫింగులను నైనికులను రైల్వేకు బడతొక్కి పంపుచున్నాడు. విమానములను విశేషముగ జర్మనులు రైల్వేపై పుట్ట పంపుచున్న నూదలలు కలవు. పెద్దయెత్తుమీద యుద్ధమును ప్రారంభించుటకు యందుగ వీరలే చేయుచుండును. వేలను తీసికొని పోవుటకు పలుకుడునట్లు బిల్లికును దక్షిణము జర్మనులు రైలుపైను జేయుచున్నాడు దీనిపట్టి జర్మనులు పాడోలియును చాటి బెన్నురేలియును రైల్వేతో సంబంధము లేకందచేసి ఒడిస్సా రైలుకు శక్తి రుమేయను తన చేతికిగింద నుంచుకొనుటయును గొంతెక్కుకొరక కుట్టుట్లు వ్యక్తులగుచున్నది. ఏకవర్తికను రవ్యాచారు కాచుటకై యున్నాడు. సర్వసత్వాచారుగనున్నాడు.

ప్రార్థనకులైఖండట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—పెద్ద యుద్ధ మైపోయినదని నేను తలంచును. పరానువారి కిక్కడ చాలనిజయము కలుగుచున్నది.

ఆఫీసు

మూర్ఖు ఆఫీసు రంగము

శత్రువుల స్థావరము

లాహోరు మే 5:—అందఱు మే 4:—జనరలు స్కట్టుగా రిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—కొండోరారంగి నుండి శత్రువులను త్రవ్వించితిమి. వారికి ఆగ్నేయముగానున్న ఒక కొండపై శత్రువు లిప్పుడు నివసియున్నాడు.

జుమ్మినీ

ఒకజుమ్మినీ పూర్తిగా ధ్వంసమగుట.

అందఱు మే 5:—ప్రాంతజనులందరి రూటరు విశేషమును ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. పాండెన్ మీదగా పోవుచు “ఎల్ 20” అను జుమ్మినీను 5.6 గురు వైమానికులు న ముద్రానులానికి దుమిరి. కొన్ని జడలను విమానాధిపతి, ఒక కావిసని రక్షించిరి. గాలికల ఆ విమానము కేకాంత రాగముతోనికి కొట్టుకొనిపోయి ఒక కొండకు పటానన కొట్టుకొని ఒక మూల విరిగిపోయెను. కొండలు క్రిందికి డిమికిరి చుటికొండలు విమానములతోనే యుండిరి. కొంతదూరము వైకిలేదిన వెనుక విమానము రెండు ముక్కలై “పేర్స్ ఫర్” పద్ద క్రిందపడెను. ఒక ట్యాంకో పడవ ముగ్గురిని రక్షించెను. విమానము సుమద్రాపు దికివచ్చిన తరువాత చుటి యొకడు క్రింద దిమికిన. జుమ్మినీ పూర్తిగా నశించిరి.

తివ్వారత వచ్చిన తలచివార్.

“ఎల్ 20” జుమ్మినీనుండి రక్షించబడిన వారందఱును నిర్బంధావాసమున నిలిపి నేతుబడిరి.

జుమ్మినీ నూర్వేకు పోయినందులకు కారణము.

క్రిస్టియనియా — జుమ్మినీ ఉత్తర సముద్రముపై నుండగా ఒక పరానువారి నౌక దూనివై ఫిరంగులు కాల్పుచు వెంటసంటిసిరి. ఇంగ్లండు ఆ జుమ్మినీ నూర్వేకు పోయినది.

జుమ్మినీలో గందరగోళము

లాహోరు మే 5:—అందఱు మే 4:—“సెంట్రల్ న్యూస్” పత్రికా కెనికావిశేషము మొన్నటి జర్మనగందరగోళమున 25 గురు చనిపోయినందు 100 గురికి గాయములు తగిలినందు వ్రాయుచున్నాడు.

మాంసము పీచియుగుట

లాహోరు మే 5:—అందఱు మే 3:—“బెర్లిన్ టాగ్జెట్టు” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—పశువులు చాలకాలము నుండి కష్టపడుచున్నాడు. మునుపటి వలె మాంసపు వ్యర్థ నిధి లుండగూడదు.

టర్కీ

మొసపాటేమియా రంగము

లాహోరు మే 4:—మొసపాటేమియా నౌకరికి ఆంగ్లేయ ఖైదీలను తక్కినాడు అంతరియును పంపెదడు.

స్వేయిను

స్వేయిను దేశపు స్త్రీయను ముంచివేయు బడుట.

అందఱు మే 4:—“మిస్సోడా” అను స్వేయిను దేశపు స్త్రీయను ముంచివేయబడిసిరి.

ఇటీవలివి

పరాను వారి ప్రకటనము.

అందఱు మే 5:—పేన్-పరాను వారిట్లు ప్రకటించిరి:—మ్యూనుచికి జడలతీర్చి 80: ర సెంటరు కొండవద్ద ఫిరంగుల యుద్ధము తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. మోర్టార్లమువద్ద మేము పట్టుకొనిన కండ్లమును జర్మనులు మఱి తీసికొని జూలియన్ తీయి వేయబడిరి. మ్యూనుచికి తూర్పుతీర్పునను వోసెయియును శత్రువులు నిలిచి నిలిచి ఫిరంగులు కాల్పుచున్నాడు దీనికి మించినది. వ్రాయు దగిన జేమి నులేదు.

వెర్దను యుద్ధము.

అందఱు మే 5:—పేన్ వెర్దను రంగమున పరానువారు జయించు చున్నాడు. మ్యూనుచికి శత్రువులను డెడ్డాక్ కొండపై శత్రువుల ఫిరంగులు వేయబడుట మేముకొండకు బలపరచుటచేసి ఆగ్నేయము కొంటిమి పరానువారి ఫిరంగుల యెడకు శత్రువులు నిలవలేకున్నాడు. ఒక కండ్లము నండు ఇద్దరు శత్రు అందఱు చనిపోయియుండిరి. సెయింటు మిమెల్ కొండకు తూర్పున శత్రువులకు మేము తీయివేసితిమి వాన్ గాగ్నిము వద్దకు వోవకు నండును. ఫిరంగి యుద్ధము అతితీవ్రముగా నున్నది. బెర్లినునునందలి ముఫిరంగులు గ్రాండుమాక్ నండు శత్రువుల స్థావరమున వాశముచేసి ఒకనుండుకొట్టును ప్రేర్చివేసినది. దోహంతుకద్ద మనవిమాన మొకటి రెండు శత్రువులనుముల వెంటించి ఒకవారిని నేల గూర్చిరి. రెండవది పోయినది.

పోలెండుయొక్క భవిష్యత్తు.

లాహోరు మే 5—అందఱు మే 4:—జర్నల్ డిజెనీరి యిట్లు వ్రాయుచున్నది.—పోలెండుకు ప్రాంతిత్వమును నిర్ధారణముగా నిచ్చుటకు జర్మనులు చాన్సెల్లర్ కోరుతున్నాడు. ఆస్ట్రీయా-జర్మనీవారు అంగీకరించుచున్నట్లు పోలెండుకు జర్మను సామ్రాజ్యమున చేర్చుకొనలేని జర్మన్ వాక్ హక్కువైపునకు జర్మను యువరాజును తిలపించుచున్నాడు.

డచ్చి యుద్ధరంగము

అనన్తకదమ్ మే 5:—మ్యూనుచికి శత్రు ప్రేయియును రాత్రింపవల్ల సడచుచున్నది. 7,00,000 యుద్ధ సైనికులను జుమ్మినీ వా రచటకు పంపింట్లు తెలియుచున్నది. కేయజకు చక్రవర్తి నారకుకోజులతోనే పెద్ద యుద్ధభూమిని కాద వచ్చెదమనెనుచున్నాడు. ఇదిరంగలో విల్పా పట్టణము కెయి జరుచక్రవర్తి పోవుచుండెనను వా రకిది వ్యతిరేకము గానున్నది.

సర్ ధానును హాలెండుగారు

బాంబాయి, మే 5:—కాశ్మీరకు మొయిబట్టియలో నుండి సర్ ధానును హాలెండుగారు బాంబాయిలో దిగివారు వారచట సర్ దోరాయి తాతా గారికివద్ద రెండుదినములండి భారతీయ పరిశ్రామిక సంఘమున జేగుటకై నిర్మాసగరమున జేగకరు.

బర్మోయా రాజగారి ప్రకటనము.

మిలాయి మే 5:—బర్మోయా రాజగారు సెయ్కోను టక్ జర్మనీ ఆస్ట్రీయా దేశములకు రెండుగు స్త్రీలను వాముల జేయుచున్నవనియు, శ్రీత్ర జనులముల వారికి సిద్ధింప నున్నదక ను బర్మోయా రాజగారు ప్రకటించు చున్నాడు.

యూద్ధసిద్ధి.—బర్మోయాని పెద్దయందలి శ్రీలయూద్ధసిద్ధి

వాకు య 17000 లను జనుచేసి మేరరాడి వైద్యశాలకుపంపి నివదని హంకాంకు బ్యాంకులో చెల్లించిరి.

చిత్రవార్తలు

జనకమహారాజు సీతాదేవి స్వయంవర సందర్భమున రావణాసురుని కావ్యవత్తిక సంకల్పేడు. అందునిమిత్త ముగ్గివోవేళవరకుడై రావణు డాసుయమునను మిథిలకు పోయినప్పు డీ క్రిందిసంభాషణ జరిగినట్లు తెలియుచున్నది.

“జనకా! నీకూతురు స్వయంవరమునకు రమ్మని మా కావ్యవత్తిక మేల పంపలేదు?”

“అయ్యా! ఆవ్యవత్తికముల వ్రాయుటకు గానుంత్రిని నియోగించితిండి”

“మంత్ర! మా కెండు కావ్యవత్తిక వ్రాయలేదు?”

“అయ్యా! బ్రహ్మగారు! మాకొకపుణ్య గుమాస్తా కావని అప్పచెప్పేసండి”

“గుమాస్తా! నీవేల మా కావ్యవత్తిక సంకల్పే?”

“అయ్యా! చిత్రము! నుమించండి. నువ్వేచేసికొంటాను. అందటిరాజుల కీ సాధారణంగానే రాశ్యము. మీరు బ్రహ్మగారు; నుల్లోరముల జయించినవారు; ముఖ్యంగా పరిశ్రమిలు; ఇరవై చేతులు; కలవారుగదా మీకేలాగు వ్రాయలేనో తెలియక ఉండుట నానంది!”

చెన్నపురి బజారు-రిపోర్టు

మే 5 వ తేది నిర్వహరము.

	ర.అ.
లియ్యము శ్రోత్రుని	6-14-0
డిటా పాతవి 29 ప.	7-4-0
కొన్నలు 25 కి. క.	8-0
ధనియాలు బారున 1-కి	50-0
సెయ్యి యిలుగు 1-కి	16-0
మిర్చి శ్రోత్రుని బారున 1-కి	80-8
డిటా పాతవి	80-0
పొగాకు	140-0
దూది కొత్తది మార్చి, వాయిదా	142-0
కండులు బస్తా 60 ప.	19-12
నవ్వులు 14 ప.	3-8
ఉలవలు ప. 48 ప 1-కి	5-8
చింతపండు చారున 1-కి	85-0
కనుపు బా.	55-0
చక్కెర మ. 1-కి	4-2
బెల్లము ,, 1-కి	2-8
కొబ్బరి మ. 1-కి	5-12
పొకలు మ. 1-కి	13-8
ఉప్పు బస్తా 46 3-4-0	దిల్లరకు ప 1-కి 10-1-8
తొట్లు పా 1-కి	2-0-0; 1-0-0; 0-14-0; కల
నీలియండు మ 1-కి	140-0
సవగులు 1-కి	16-10
డిటా	17-12
ఫ్రెంచికానులు	5-0
బంగారము	7-0
వెండి	97-0
×వన్న మెంటు పుత్రములు	80;81
ధన సుకము!	చూపుచుదింపు!!

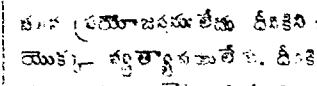
బంగారు గిల్లుముచ్చిన

లక్ష్మీ గెజటుకటిక బడ్డాణము

రూ. 3-0-0

ఇంతభారీకములుగల బంగారుగిల్లు చేసిన బడ్డాణము మేము పూజాదేశమునండి నేతుగా రమ్మించియున్నాము.

ఇది చూచుటకు బంగారము వలె సొగసైన 150 గజెలు కట్టి ఉండును. దీనికి పెద్దది గాను చిన్నదిగాను చేసి కొనవచ్చును. దీనియొక్క ప: సొగసు. వ్రాయుటకు నున ప్రయోజనములేదు. దీనికి బంగారు బడ్డాణమునకు నేమి యొక్క వ్యత్యాసములే. దీనికి వ్యాంట్టి మారు సంకల్పిరములు. మీరు తెప్పించిచూచి యుష్టములేవో 1 వారము కోజులలో పంపిండుట మీవైకము నాకునుచేయగలము.

వి. ఎ. ఎస్. పాణి సానుకావపేట, చుదరాను.

THE GREAT WAR.

King's Telegram to General Maxwell.

A ZEPPELIN COMPLETELY DESTROYED.

Surrender of Kut Due to Imminent Starvation.

MILITARY SERVICE BILL: SECOND READING PASSED.

FUTURE OF POLAND: CONFLICTING GERMAN PROPOSALS.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

British Shipping.

57 % Employed for Government Purposes.

LONDON, May 5.

In the House of Lords Lord Curzon said that 43 percent of British shipping had been requisitioned for naval and military purposes and another fourteen percent for carrying foodstuffs raw material and munitions on behalf of the Governments or the Allies. He would like to see further restriction on imports, but it was difficult to satisfy the conflicting interests of the Dominions and the Allies.

Two men and one woman were injured in the Deal air raid.

British Ships Lost.

Balanced By New Ships.

LONDON, May 5.

Speaking in the House of Lords Lord Curzon said that the British ships lost during the war were exactly balanced by the new ships added to the register.

Venereal Diseases in England.

Free Treatment for the Patients.

LONDON, May 5.

In the House of Commons Mr. Asquith stated that Government had adopted the recommendations of the Royal Commission regarding the free diagnosis and treatment of venereal diseases (see March 4th) but did not promise legislation dealing with other recommendations owing to their controversial nature.

Triumphal Progress of the "Wandle".

LONDON, May 5.

The Collier "Wandle" which drove off the German submarine made a triumphal progress up the Thames towards Wandsworth. Bridges were lined by cheering crowds.

THE SURRENDER OF KUT.

Lord Kitchener's Eulogy of General Townshend.

General Townshend's Last Message.

LONDON, May 5.

In the House of Lords Lord Kitchener eulogised General Townshend and his comrades. He quoted General Townshend's last message to Sir Percy Lake as follows:—"We are pleased to know that we have done our duty. We recognise that the situation is one of the fortunes of war, and we thank you and General Gorringe and all ranks on the Tigris for your great efforts to save us."

Surrender Due Only to Imminent Starvation.

Lord Kitchener added that only imminent starvation compelled the surrender, and that adverse elements alone denied success to the relief force (cheers).

Military Importance of the Surrender.

A German Officer's Appreciation.

ALLAHABAD, May 5.

LONDON, May 4th.—Major Morhat, writing in the "Berliner Tageblatt" on the fall of Kut, gives a warning against exaggerating its military importance. He says: "Let us remember that from an army of 1,60,000 has come a great army of three millions and we shall recognise who is our most dangerous and most energetic enemy, who has the most staying power, and against whom it would be a capital mistake to show weakness indulgence or diminution of tension."—"Pioneer."

Attack on General Nixon.

BOMBAY, May 5.

Discussing the Premier's statement in Parliament regarding the responsibility for the Tigris mistakes, the "Times of India" says:—"It is all very well to say this in a minor episode in a worldwide miscalculation which costs us General Townshend and his division. The error which sent General Townshend against his most emphatic advice on the preposterous adventure of trying to take Baghdad with a division hundreds of miles from its base has been committed. No good can come from it by chafing the sore. We showed nearly three weeks ago, before the surrender of General Townshend had occurred, though it was then inevitable, that the main responsibility for this mad enterprise lies on the General Officer Commanding in Mesopotamia, who was then Sir John Nixon, and who was left free to exercise his discretion. Whether it was wise to leave an issue of such importance to a commander who, from the nature of his position, could only see one aspect of it is another

question. The duties of a staff are to view questions as a whole in their imperial as well as in their local aspects. It is indeed a very grave question whether this undivided responsibility should have been left to the decision of a local commander. As the question has been raised whether the higher authorities were acquainted with General Townshend's strong criticism of this extension of the operations, it may be disposed of at once. The authorities naturally dealt with the General commanding, and he did not think it necessary to communicate to them the vehement opposition of his own experienced and proved Divisional Commander. Whilst we cannot accept the Premier's tranquil glossing over the episode, no good purpose can be served by harassing criticism now. We have to concentrate on the prosecution of the war, not on the errors of the past, except in so far as that may be necessary in order to guard against a repetition of them.

The Irish Rebellion.

LONDON, May 5.

Continuing his speech Mr. Birrell appealed to Government not to treat with undue harshness the masses concerned in the recent outbreak.

Sir E. Carson agreed that Mr. Birrell's policy had been actuated by a desire to preserve unity in Ireland, and said that no true Irishman would call for vengeance on the mass of inhabitants.

A Message from the King.

LONDON, May 5.

The King has telegraphed to General Maxwell:—"Now that the lamentable outbreak has been finally quelled I wish to express to my gallant troops in Ireland, to the Royal Irish Constabulary and the Dublin Metropolitan Police my deep sense of their whole-hearted devotion to duty and the spirit of self sacrifice with which they throughout acted."

Trial of Casement.

LONDON, May 5.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that Sir Roger Casement would be tried with the utmost expedition.

Bill Read First Time.

LONDON, May 5.

The Military Service Bill has been read for the first time.

Reception of the Bill in the Commons.

In the House of Commons Unionist members welcomed the Military Service Bill, while other speakers accepted the position with good grace. The Labour Member Mr. Barnes strongly favoured the measure. There are indications that there will be only a small minority against the Bill.

The Second Reading.

LONDON, May 5.

The second reading of the Compulsion Bill has been carried by 328 votes to 36.

Tuesday's Zeppelin Raid.

A Hundred Bombs Dropped.

LONDON, May 5.

In the House of Commons Mr. Tennant said that a Zeppelin crossed the East coast last night and dropped bombs on agricultural land. There were no casualties and no damage was done. He had not full details of the Yorkshire raid.

LATER.

An official statement says that six men and three women were killed and nineteen men and ten women injured in last night's raid. Five or six airships, possibly more, were engaged in it, operating at points as far apart as Rattray Head and the north coast of Norfolk. Only two attempts, however, were made to penetrate inland. About a hundred bombs were dropped in widely scattered localities, largely falling in uninhabited areas and in the sea. The casualties were all in a single locality, where eighteen houses were damaged, except two persons who were slightly injured elsewhere. Only twice did the raiders come within range of anti-aircraft guns, and then they immediately retreated.

Zeppelin Completely Destroyed.

LONDON, May 5.

A telegram from Stavanger says the Zeppelin L20 has descended in an inlet near Stavanger apparently damaged.

Reuter wires from Stavanger that when passing Sandness five or six of the crew of the Zeppelin L20 jumped into the sea and boats rescued the Commander and a seaman. The airship was driven inland and dashed against a hilltop. After a part of the body was torn off and fell to earth more of the crew jumped

TELEGRAMS.

or were hurled over, and the airship rose a little and was driven on. It soon broke in two and descended at Hafslir Firth. A torpedoer rescued three men who were still in the car, and a fourth jumped out shortly before the airship was driven ashore. The vessel was completely destroyed.

Crew Interned.

LATER.—The crew of "L20" have been interned.

Chased by French Cruiser.

CHRISTIANA.—The chief reason why the crippled zeppelin wished to land in Norway was because it was being chased across the North Sea by a French cruiser.

BERLIN.—The Communique admits that L 20 one of the Zeppelins which raided England has been wrecked near Stavanger. The communique says a strong southerly wind drove her northwards. The entire crew were rescued.

A German Steamer Captured.

LONDON, May 5.

TENERIFFE.—The German steamer "Telde" drifted seawards in a gale and was captured by a British cruiser.

Bombs on Deal Railway Station.

LONDON, May 5.

A German aeroplane dropped six bombs on Deal Railway Station and several houses were badly damaged and one man was injured. The German departed pursued by British machines.

The death is announced of Admiral Lord John Hay.

France.

Explosion in a State Factory.

LONDON, May 5.

PARIS.—One hundred persons have been killed and one hundred injured in explosions in state factory near La Rochelle.

Russians Continue to Arrive.

LONDON, May 5.

Contingents of Russians continue to arrive at Marseilles, where they are enthusiastically received.

Latest French Report.

LONDON, May 5.

PARIS.—A communique says:—"West of the Meuse there was most violent bombardment in the region of Hill 304 peak. A German attack on the trench recently captured by us at Morthomme was stopped by artillery. East of the Meuse and in Woivre there was intermittent activity on the part of our artillery. There was nothing to report elsewhere."

CONTINUED FRENCH PROGRESS AT VERDUN.

Good Work of French Batteries in Belgium.

LONDON, May 5.

PARIS.—The French continue to make progress at Verdun. A communique says:—"We extended and consolidated the gains at Dead Man in spite of violent artillery fighting in all sectors west of the Meuse. The French artillery preparation inflicted great losses on the enemy. There were only two German survivors in one trench. We defeated a strong German reconnaissance eastward of St. Mihiel. There was concentrated artillery fire at Vaux and in Woivre. Our batteries in Belgium wrecked German organisations on the Grand Dune and blew up an ammunition depot. A French aeroplane fought two Germans at Douaumont and felled one, the other fled."

The Paris correspondents while not accepting the suggestion that the battle of Verdun is over, dwell on the recent French successes. The "Morning Post's" correspondent, while referring to this expression of opinion on the intentions of the Headquarters, remarks that it cannot seriously be suggested that the capture of a thousand yards of the enemy trenches northward of Morthomme to a depth of between 300 and 600 yards was a mere reconnaissance.—("Pioneer.")

Africa.

Fighting in East Africa.

The Enemy's Position.

LAHORE, May 5.

LONDON, May 4th.—General Smuts reported that the enemy has been dislodged from Kondoa Irangi and has taken up a strong position in the hills to the south-east thereof.

HAVRE.—General Tombeur, commanding the Belgians on the eastern frontier of Congo reports that on April 3rd he turned the enemy positions defending the passage of the Ruzizi river and landed of the German shore of Lake Kivu, supported by gunboats, and forced the enemy to evacuate positions on the upper Ruzizi. The Belgian south of the Lake crossed the River and occupied the German positions at Shangugu. The Belgians also penetrated into German territory north of Kivu.

AMERICA.

Full Particulars Wanted.

LONDON, May 5.

RIO DE JANEIRO.—Government has cabled for full particulars of the sinking of the Brazilian steamer "Rio Branco."

Agreement Between Carranza and American Troops.

LONDON, May 5.

WASHINGTON.—An agreement has been reached providing for the co-operation between the adherents of Carranza and the American troops in clearing northern Mexico of bandits.

TELEGRAMS.

Germany.**The Rioting in Germany.
The Casualties in Berlin Rioting.**

LAHORE, May 5.

LONDON, May 4th. - The "Central News" Geneva correspondent hears that 25 were killed and 100 wounded in the Berlin Rioting.

Scarcity of Meat.

LAHORE, May 5.

LONDON, May 4th. - The "Berliner Tageblatt," referring to the scarcity of meat, says that things must in no case continue as in the last few weeks. The people had been patient long enough. - ("C. and M. Gazette.")

The Future of Poland.**German Militarists Require Annexation.**

LAHORE, May 5.

LONDON, May 5th. - The "Journal de Geneve" says: - The German Chancellor is anxious to make Poland a semi-independent buffer state. The military party, headed by the Crown Prince and General von Hindenburg, favour the annexation.

Spain.**A Spanish Steamer Sunk.**

LONDON, May 5. - The Spanish steamer "Vinifreda" has been sunk.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.**War Cable to the Viceroy.**

SIMLA, May 5.

The following telegram dated the 4th instant, has been received by H. E. the Viceroy, from the Secretary of State: -

The French attacked the positions south-east of Douaumont Fort and occupied the German first line trench of 550 yards. The French actions on the 29th and 30th brought into their hands 1,000 yards of the enemy trenches, to a depth of 300 yards to 600 yards.

The British report that the German attack east of Ypres broke down under our fire without reaching our lines. Another attempt to leave the lines north of Albert was also stopped by our fire.

The Russians report that the Germans attempted to assume the offensive before Raggazem, Gulf of Riga, but were repulsed. The Germans concentrated intense fire at the Uskul bridgehead.

General Smuts reports that the rainy season has set in with great violence. The enemy holds a strong position south-east of Kondoa Irangi.

Five hostile airships attacked the North-east coast of England and South-east of Scotland.

SIMLA, May 5.

The following telegram dated the 4th instant, has been received by His Excellency the Viceroy from the Secretary of State: -

The French report a brilliant assault on the German positions northwest of Morthomme. The Germans attempted a small attack in the Argonne but were repulsed.

The British report the usual mining artillery and air activity.

The Russians report the repulse of the attempted offensive the Germans made south of Dvinsk and near Lake Narotch. The Russians captured an important sector of the Turkish position in Upper Chorok. The Russians again drove the enemy back in the direction of Diarbekr.

Casualties in the last Zeppelin raid were six men and three women killed and 19 men and eight women injured. An aeroplane on the afternoon of the 3rd dropped bombs on Deal injuring three persons.

The I. C. S. : Rules for Nomination.

SIMLA, May 5.

The following rules relative to the nomination of Indian candidates for the Civil Service of India made by His Majesty's Secretary of State for India under the Indian Civil Service (Temporary Provisions) Act of 1915 (5 and 6 George 5 Chapter 87) are published for general information: - (1) In 1916 the Secretary of State in Council will take into consideration the case of Indian candidates who competed for admission to the Indian Civil Service in the open competition examination of 1915 and 1916. In each succeeding year, during which the Indian Civil Service (Temporary Provisions) Act 2, 1915 is in force the Secretary of State in Council will take into consideration the case of Indian candidates who competed for admission to the Indian Civil Service in the open competitive examination of the year. (2) If it be found that the number of Indians admitted as selected candidates for the Indian Civil Service on the result of the said examination is less than the average number of Indians annually so admitted during the 10 years ending 1914 the Secretary of State in Council will make good the deficiency by nominating for admission to the Indian Civil Service one or more of the other Indian candidates whose name appears on the results list of the Civil Service Commission, selecting the name in the order of their priority on the said list, provided that no candidate will be so nominated unless (1) the aggregate marks obtained by him in the open competitive examination such as in the opinion of the Civil Service Commissioners might in the decennial period above mentioned have secured for him admission to the Indian Civil

TELEGRAMS.

Service and (2) he is certified by the Civil Service Commissioners to have in other respects the qualifications which the regulations for the open competition examination required of selected candidates for the Civil Service of India (3) if in any year there are not sufficient Indian candidates qualified as aforesaid to bring the number admitted to the Indian Civil Service in the year by open competition and by nomination under these rules up to the average of the 10 years ending 1914 the Secretary of State in Council may in a subsequent year make good the deficiency from the results list of that year, but no candidate shall be appointed under these rules who does not possess the qualifications set forth in (2) of the last preceding rule, (4) A candidate nominated under these rules shall be deemed to be a selected candidate for the Civil Service of India and shall be subject to the regulations and rules made under Section 32 of the Government of India Act of 1858 and Section 97 of the Government of India Act 1915 for the probation and training of selected candidates of the year.

Bombay.**INDIA'S FINANCIAL OUTLOOK.
Price of Sovereign Rs. 17-4-0.****Sudden Inflation in Prices.**

BOMBAY, May 5.

Writing on the financial outlook the "Times of India's" correspondent in his weekly letter says: - A vast and illiterate country like India cannot live without its normal supply of gold for industrial purposes and it is estimated that out of 50 million sovereigns which were in circulation before the war nearly 15 millions have already been melted and converted into ornaments, for the illiterate public does not understand that the melting of sovereigns means the contraction of the circulating medium and therefore, a higher level for money throughout the country. The price of sovereigns this week touched Rs. 17-4. Each and all classes of gold bullion are in demand at fancy prices. To prevent the melting of silver rupees or the encashment of currency notes it is considered in Bombay desirable that the whole import duty on silver should be immediately removed. London silver is quoted at 37d and its equivalent in Indian price is roughly Rs. 104-8 for 100 tolas. It is stated that if the price of silver rises in India to Rs. 109 then the silver rupees must go in the melting pots, which would be very prejudicial indeed. In some parts of the country there is a belief that a big silver gamble is going on in Bombay, but this is not a fact. When the dealers here began to see the pressure on the world's gold they anticipated a rise and turned their attention towards silver. The recent silver imports are in no sense excessive and the stock of 6000 bars in Bombay is very reasonable indeed. All consuming and distributing markets must hold stocks of the precious metals and Bombay is one of the largest bullion markets in the world. The operations in silver here are in no sense unhealthy and the banks and the dealers are working with great caution owing to the sudden inflation in the price. The pressure for money continues in all markets.

Mr. Horniman's Case.**Mr. Jinnah's Remorseless Criticism of the Defence Conduct.**

BOMBAY, May 5.

In the "Briton" defamation case to-day Mr. Jinnah continued his address on behalf of the complainant Mr. Horniman. The Court was crowded. Mr. Jinnah said that from the outset he had tried to avoid going into the policy of one paper or other and had urged that this was not in any way a question between the Indian and European communities, but Mr. Godinho had persisted in that line of argument even in his address. He put forward the "Briton" as a paper come forward to defend the European community. It was a strange thing, an irony of fate that the European community should find a champion in a paper edited by a Madrasese and printed by a Portuguese from Goa with Mr. Godinho as their Counsel. (Loud Laughter). The European community might well cry "Save us from our friends". He asked the Court not to notice that line of argument. It had nothing to do with the case and he wished to avoid it. Mr. Godinho had described the article about the Arab lane as merely a humorous criticism. He had a peculiar sense of humour. It was nothing but a worst obscene article and there was no humour in it at all. It was the worst possible kind of libel. There could not be a worse defamation. Nothing else on earth could have caused more injury and harm to the reputation of a man like Mr. Horniman. It was a question of life and death to him. He asked anyone to put themselves in Mr. Horniman's position, if only for five minutes, to realise what this sort of defamation meant, and what had been the defence. It had shifted from time to time flouting the enquiries of the Court and had never been able to make up its mind. Mr. Horniman had throughout courted the fullest enquiry. Mr. Baker had given up the ghost when he found his witnesses collapsing and taken refuge in the exception nine to the section; but even then there was not a title of evidence on record to justify that defence. The cross-examination was monstrous and reckless. Over and over again questions of a most monstrous character were put to the complainant for which there had not been any attempt to prove in evidence or to justify them. The only object was recklessly to prosecute the complainant in the witness box. The accused had brought into the Court a gang of tutored witnesses, but one of them fortunately faked it at the last moment and let the cat out of the bag and the others had not learnt their lesson properly. Could any one refuse to believe that these men were tutored by Parsee Chesson, and Sergeant Ferguson. The defence had not dared to put Ferguson in the box to deny these allegations against him. If that had been done Counsel would not have made these comments, but as it was they were entitled to say that Pandu's story of the way he had been bullied and threatened was true. Referring to Mr. Griffith's evidence Counsel said that he did not wish to discuss the motives of the police but it was relevant to urge that all this showed that there was some hidden influence, some powerful pressure, behind the defence.

The Magistrate said that he would deliver judgment on Tuesday.

TELEGRAMS.

**Supplies to British and Indian Captured Troops
No Stone to be Left Unturned.**

BOMBAY, May 4.

With reference to the suggestion which has been made that prisoners from Kut-el-Amarah should lack nothing which can be furnished to them whilst they are detained in Turkey the "Times of India" understands that His Excellency the Governor of Bombay as President of the Bombay Branch of the Imperial War and Relief Fund had already placed himself in communication with Sir John Hewett, who is actively associated with the Joint Board in London with a view to provide everything which can be supplied to ameliorate their lot. The public, therefore, may rest assured that no stone would be left unturned to lighten the burden of these gallant men.

Calcutta.**Sadhu's Dwelling Raided.****Considered to be Motor Car Dacoits' Hiding Place.**

CALCUTTA, May 6.

The "Englishman" states. - For sometime a house at Bhowanipore of a Rajput who had assumed the garb of Sadhu had been under the Police surveillance. It was suspected that the Sadhu was harbouring anarchists and motor car dacoits. Many decently dressed Bengalis used to frequent the house and enrolled themselves as Chelas (disciples). Four days ago the building was searched and some jewellery including a massive gold necklace worth about Rs. 5000 and cash were found. The Sadhu could not account for the large amount of gold and cash. Poddar, whose shop at the Corporation street was raided some months ago, identified the necklace and some other jewels as having formed part of the booty carried away by the dacoits. Yesterday a large force of Policemen, C. I. D. Officers, Commissioner of Police and the Deputy Commissioners raided the houses of suspected Chelas of the Sadhu and some nine arrests were made. During the motor car dacoity at Roddar's shop in the corporation street, it was noticed that a man looking like a European was seen. It is suspected that the Sadhu who is of a very fair complexion accompanied some of his Chelas on that occasion in European attire. Some among the disciples of the Sadhu know to drive the motor car.

CALCUTTA, May 6.

The annual report of the "Indian Patent Office" states: -

The effect of the war has been very marked during the year on the number of patents but has not materially affected the nature of inventions. The number of applications fell from 705 and in 1913 to 588 in 1914, and to 445 in 1915, a decrease of practically one third. The income of the office, however, largely depends on the continuance of fees paid to keep in force the patents of which the number granted has grown from year to year, so that the reduction in the application and sealing fees is largely compensated and the total reduction is only Rs. 2,400 (as compared with Rs. 69,730 instead of Rs. 72,159 in 1913 and Rs. 73,159 in 1914.) Under the existing Act 1775 patents have been sealed on the 2416 applications made under section 3, and all of these were in force on the 31st December. Oppositions to grant of patent were entered in three cases, all of which were decided in favour of the applicants. Last year five oppositions were entered and four cases were decided two in favour of the applicant, two against and one is in suspense, as the applications is an enemy subject. Applications for patents by enemy subjects are permitted, but as a rule are held in suspense and sealing of patents on their applications is not affected for the present. Patents in existence are however renewable at the option of the holder even if he be an enemy, as it is not considered desirable that the property therein should be destroyed. It can however, be alienated or utilised for the benefit of the public on application. Provision for these proceedings is made by license Act and rules introduced after the war, which in their main lines of license act and rules follow the practice in the United Kingdom. They enable the Controller to deal with the patents held by enemy subjects, and remove the disabilities under which any person may suffer in respect of patents or designs owing to the present state of war. Six applications to avoid or suspend seven patents have been filed and order has been made in all cases granting license.

Sind.**Anglo-Indian Recruits.****Despatch of First Batch from Karachi.**

KARACHI, May 5.

A pleasant social evening was spent at the Y. M. C. A. when the members of the local branch of the Anglo-Indian Empire League met to say farewell to the first batch of six recruits who have been sworn in and had received orders to leave for Quetta by the express yesterday. So far only one of the men who volunteered at the recruiting rally has failed to pass the medical test. It is understood that the departure of the other volunteers is held up by the delay that is being experienced in getting permission from the heads of some Government departments to enroll. In the case of all the seven men of the Persian Gulf Telegraph, permission had, the "Daily Gazette" understands, been definitely refused.

A large number of friends assembled at the Cantonment Station, Karachi, last evening to witness the departure of the first batch of the Anglo-Indian recruits to join their British regiment. Among those present were the President, Vice President and the Secretary of the Anglo-Indian Empire League. On the train moving out of the station the Hon'ble Mr. Webb called for three cheers for the recruits, who passed out of the station amidst much cheering and hand waving. The Karachi Grammar School contributed largely to the first batch.

The P. and O. Steamer S.S. "Salsette" with the outward mails of the 21st ultimo is expected to arrive in Bombay at 2 A. M. on Tuesday next. "The Salsette" leaves the same afternoon with mails for England.

TELEGRAMS.

Karachi Division of War League.
First Meeting of Committee.

KARACHI, May 5.
The first meeting of the Committee of the Karachi Division of the War League was held last evening to elect office-bearers for the current year and to draw up a plan of activities for the immediate future. Mr. E. L. Price was elected as President, Mr. Jamshed N. R. Mehta as Vice-President, and the Hon'ble Mr. Webb as the Honorary Secretary. It was resolved to start an educational campaign in Karachi forthwith. Several members of the Committee expressed their willingness to address local bodies, associations and clubs on the subject of the war, explaining the war and urging all loyal subjects to be economic. Pamphlets in the vernacular explaining the war will be prepared and distributed in Karachi. The War League Journal will be sent to all local newspapers, clubs, libraries and schools. The Committee resolved to offer the services of the League free of cost to enable Indians to secure British 5 per cent exchequer bonds for those who desired to help the Empire in this way to win the war. It is understood that steps will be taken shortly to establish divisions of the League at other centres in Sind.

Mysore.

The New Mysore Chambers of Commerce.

BANGALORE, May 4.
In connection with the new Mysore Chamber of Commerce the Dewan has appointed Mr. W. C. Rose as the Chairman. Mr. Rose has been for a long time connected with banking in India and is the manager of the State-aided Bank, the Bank of Mysore, since its inception in 1913. The formal ceremony of the opening of the Chamber will be performed by Sir M. Visvesvarayya, Dewan of Mysore, on Monday the 8th instant. The ceremony will be held at the Government High School Hall when the Chairman of the Chamber will present an address to the Dewan. On that day an inaugural meeting of the Chamber will also be held.

Mysore Chamber of Commerce.
Government Concessions.

BANGALORE, May 5.
In an order the Mysore Government approves the recommendations of the Industries and Commerce Committee of the Mysore Economic Conference regarding the establishment of a Chamber of Commerce in the State and sanctions the following concessions to the proposed Chamber of Commerce. A Government contribution of Rs. 1,000 towards the preliminary expenses of the Chamber. A grant not exceeding half the amount of the annual subscriptions, subject to a limit of Rs. 750 per annum, for a period of three years from the date of the formation of the Chamber. The Chamber will have the right of returning one member to the Mysore Economic Conference, the Bangalore City Municipality, and the Industries and Commerce Committee of the Mysore Economic Conference, provided there are not less than fifty members on the rolls of the Chamber on the day of election. The Chamber will be supplied with all copies of Government publications which are placed at the disposal of the press but are not available for purchase. The grant of concessions will be subject also to the following conditions:-

The Chamber will be bound to under take all investigations in matters relating to trade that may be required by Government. It should endeavour to start commercial associations and similar organisations affiliated to it in important business centres. It should prepare and publish a weekly market report for Bangalore and eventually a similar report for the whole State, a copy of the same being forwarded to the Secretary to Government, Departments of Education and Agriculture, Director of Industries and Commerce and the Secretary to the Industries and Commerce Committee. It should maintain a reading room and also open as funds accumulate a library of commercial literature. The Chamber should submit once in a quarter a brief report of the work done by it, and also a copy of its annual report to the Government.

As the improvement of commercial education is one of the most important means for promoting trade, the Chamber will be expected to devote special attention to the subject and co-operate with the Education Department whenever necessary.

The question of allowing the Chamber of Commerce the privilege of returning a member for the Legislative Council will be reserved for consideration after the Chamber had been in existence for a year.

The Chairman, Vice-Chairman and other members of the Managing Committee will be appointed by the Government for the first year. The Chamber will be an entirely independent body and will have no official relation with any Department of Government. It will not be subject, in return for the assistance granted by the Government, to any other obligations than those already mentioned, not liable to any interference from any department of Government so long as its functions are properly discharged, and the Government are also prepared to lend to the Chamber the services of a capable officer of Government for a few years to assist the members to place the organisation on a thorough working basis.

Sanskrit in Mysore University.

BANGALORE, May 4.
The Private Secretary to H. H. the Maharaja has sent a reply to Dewan Bahadur K. P. Puttana Chetty, Chairman of the public meeting held last month with regard to the representation about the place of Sanskrit in the University of Mysore. The letter states the representation will receive due consideration. The letter also conveys His Highness's appreciation of the loyal sentiments to which the meeting has given expression on His Highness's acceptance of the Chancellorship of the Hindu University and introduction of a University in Mysore.

H. H. the Maharaja.

A correspondent states that His Highness will shortly visit the forthcoming Sringeri religious celebrations, and that preparations for the visit are proceeding.

The decoration of the Imperial Order of the Crown of India is conferred on Lady Chelmsford.

TELEGRAMS.

Municipal Meeting.

BANGALORE, May 5.
A meeting of the Bangalore City Municipality was held to-day, when Dewan Bahadur K. P. Puttana Chetty presided. The meeting lasted nearly four hours when various matters of local interest was discussed. An important point under discussion was the question of having various committees to carry on various branches of administration. The City Municipality was one of the first Indian municipalities to introduce the system of municipal administration by committees, and the system has been working for one year. At to-day's meeting one of the Councillors proposed a resolution recommending the abolition of all Municipal Committees except the Managing Committee and suggesting the formation of a new committee for each Municipal division consisting of the leading residents and Municipal Councillors of the division with a view to discuss the questions connected with the respective divisions and bring it before the notice of the Council. The Council adopted by a majority a resolution to the effect that the present system of municipal committees has been working satisfactorily and suggested that the change was unnecessary and uncalled for.

A Jumble Sale.

The Ladies' Branch of St. John Association in Bangalore is organising a jumble sale in aid of the Association. The sale is to take place next month.

BANGALORE, May 5.

With a view to enhance the popularity of promotes of the State 4 per cent loan and debenture bonds of the District Board Railways and to bring them within reach of the poorer classes the Mysore Government has authorised that prices of small value of Rs. 25, Rs. 50 and Rs. 100 of the above securities as well as of those to be here after to be raised by Local bodies should be made available to the public.

Punjab.

Dacoits Pursued.

Villagers Revenue Demand Suspended as Reward.

LAHORE, May 6.
A Press communique says:-On the night of the 17th and 18th December 1915 a gang of nine dacoits armed with revolvers, daggers and spears broke into the house of one Fazlad of Kak village in Fatehgarh Tahsil of Attock district. Fazlad and his neighbours raised an alarm and the villagers at once turned out. They threw stones on the dacoits who fled from the village, but were pursued. Two of them were captured and four have since been arrested. A number of the villagers received injuries and the most prominent among them have been given cash rewards. In recognition of the courageous conduct of the villagers as a whole the Government of India on the recommendation of the Punjab Government have been pleased to remit the revenue demand of the village for the current rabi and the next kharif, amounting to Rs. 400/-

BRIEF TELEGRAMS.

Mr. A. H. Grant is confirmed as Foreign Secretary, to the Government of India.

The next homeward mail steamer "Salsette" will not sail from Bombay till Tuesday the 9th May.

Further subscription amounting to Rs. 8000 from Bombay Presidency is announced towards the Lady Hardinge Medical College, Delhi.

The P. and O. Steamer S. S. "Malwa" which left Bombay on the 10th ultimo arrived in London on Thursday the 4th instant all well.

A Bombay message says that President, Indian Industrial Commission, Sir Thomas Holland arrived here this morning by the Mail Steamer "Kashmir."

His Honour the Lieut. Governor of the Punjab leaves Lahore for Ambala to-day, and after a stay of a few days there will proceed to Simla for the hot weather.

The "Daily Gazette" states that the Ellerman steamer "City of Lucknow," which was announced as sunk, was chartered in the Government immediately after the war broke out and has not been in Indian waters since that time.

Taber Buksh Mistry who was recently sentenced to a fine of Rs. 50 by the District Magistrate for being in possession of 22 pounds of Egret feathers was to-day fined Rs. 9000 by the Chief Collector of Customs for attempting to export five and half pounds of egret feathers which is prohibited by the Sea Customs Act.

LATEST TELEGRAMS.

Australia and The War.

A Conscription Campaign.

MELBOURNE, May 5.
The Australian Natives Association has opened a conscription campaign in Victoria. An overflowing and enthusiastic meeting in the Town Hall unanimously decided that the needs of the war could no longer be met by voluntaryism, and urged the Commonwealth to utilise the services of every citizen.

Socialists' Release Demanded.

The persons arrested in connection with the disturbances in Berlin include Herr Liebknecht. A Socialist resolution in the Reichstag demands his release.-(Civil and Military Gazette Cable.)

LONDON, May 5.

The British communique says:-There was renewed activity last night at different points. Enemy after heavy bombardment raided our trenches near Monchy and

TELEGRAMS.

caused some casualties. Enemy exploded two mines at Neuville without effect. We followed up a mine explosion at Crassier by a small successful raid, bombing dugouts and inflicting casualties. We sprang a mine at Hooze damaging enemys underground workings. There was nothing special to-day beyond artillery activity.

PARIS:-The following semi official statement has been issued. It now appears that French command at Verdun has definitely passed from defensive to retaking of ground by partial counter-attacks. Our advance day by day is gradually removing enemy's menace against Morthomme, which, if our progress extends further as is highly probable, will soon be disposed of altogether as has already happened in case of Hill 304, which the Germans have not attacked since retaking of Avocourt wood at the end of March. The above account of situation at Verdun, coupled with reported civilian evacuation of Metz, from which the positions at Pont-A-Mousson are distant only a dozen miles, and long range bombardment of German communications at St. Mihiel salient reported in yesterday's communique, suggests that German position is becoming dangerous.

LONDON, May 5.

The correspondent of the Exchange Telegraph Company at Amsterdam hears from a Dutch frontier correspondent that trains are moving day and night in the direction of the Meuse. Germany is reported to have concentrated 700,000 men there. The Kaiser is expected to visit the Verdun positions this week. This contradicts the recent report that a place was being prepared for the Kaiser at Vilna.

The "Daily Telegraph's" Milan correspondent says that a proclamation by the King of Bavaria suggests new victories in preparation. These are expected on the Russian front, both Germany and Austria being said to be making on a huge scale.-(Pioneer Cable.)

ఆంధ్రుల నెనడ?

కొన్ని ప్రశ్నలు.

కొద్ది రోజులలో తిరిగి ఆంధ్రుల హాజరు అతివైభవంగా కాకినాడలో జరిగిన యుద్ధం. మా బోంట్లు చాల మంది మీ డేక్షనులో నన్నారము గావు. మా బోంట్లు యెడ మీ మహా జనులకుల యెల్లప్పుడు ఉన్నాము. వలది గాను ఈ క్రింది ప్రశ్నల జిత్రపుట వ్రాసినట్లు తీర్మానము చేయవలసి వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాడను.

(1) ఆంధ్రుల డేక్షనులో కొన్ని సంవత్సరముల నుండి వున్నా గ్రామీణుల కొరతను మార్చి యింటిలో భాగంతురము నే మాటలాడుచు, ఇనుముల యాన్తినను ఆంధ్ర డేక్షను ఆ సంపాదించక తినునతిను నలంబించు యాంధ్రులలో నైనను సంబంధ బాంధవ్యములను జేయక యాంధ్ర డేక్షనులో సంపాదించబడిన దిగ్గజులతో తమ జీవములో యాన్తి సంపాదించుచు ప్రత్యేక భావమును మరచి కుండుటకుగాను ప్రత్యేక సంఘముల నుంచుకొని (అనగా "టామిక్ సంఘం", "ఉర్దూ రసూజ్" యిత్యాదులు) యుద్ధం యనాంధ్రుల ఆంధ్రులగుదురా కారా?

(2) ఆంధ్ర డేక్షనుకు చిర కాలము క్రిందట నేనప్పి యింటిలోని సంస్థానము నే మాట్లాడుకొనుచు మొదటి ప్రశ్నలో వారికి సంబంధముల ప్రత్యేక భావముల గలిగి చిర కాలము నుండి తిరుమలగా ఆంధ్ర డేక్షనులో కాపురముండి ఆ సింహాద్వము జేసికొని యనాంధ్రుల ఆంధ్రులగుదురా కారా?

(3) యెన్నో పురుషులను క్రిందట నే మీ యాంధ్ర డేక్షనుకు వచ్చి స్థితి యాన్తి సంపాద్యము జేసికొని తిను ప్రత్యేక భావమును మరచి ఆంధ్ర భావ నే యింట మాట్లాడు కొనుచు ఆంధ్ర డేక్షనులో "దాగ్గి" పండాలు, "జల్మ యతులు" "కరణ కమ్యులు" డేక్ష సన్యాసులు "జేక్ష సన్యాసులు" అని పిలువబడు తెలుగు ఆంధ్రుల కారా?

వై యంశములు భరితముగా నిశ్చయించు కొనుటకు మహా సభ తప్ప యింత మనది పనికిరాదు. స్టాండింగ్ కమిటీలో లోనే యానుంశములను గూర్చి భిన్న భిన్నములు యున్నట్లు కనబడుచున్నది. కనుక ప్రసాది జట్టును చేసికొని కట్టడమును కట్టుదు:-

నే ప్రాసినది కొందరికి యుద్ధముగా నుండవచ్చును గాని మా యనాంధ్రులకు మీ యభిప్రాయము తెలియవలయును. రాష్ట్రమును మనది చేయుచున్నాను. సంఘాభివృద్ధినిగోచరము సంఘమేదో నిశ్చయించుకొనుట యనుచితము. తోడియు, సమ యమునచ్చిన హేతువులేక, పిన్నిలు, కన్యా నానాసిందిరిని మన్నింప బాధ్యంతులమున్నాము. ఆంధ్రులము.

పంజాబు లెప్పి నెంబు గవర్నరు:- ఏమి నేను లాభము రులో బయలుదేరి ఆంధ్రాలకు వచ్చి కొద్దిరోజులు చక్కచూసి నిన్ను దయచేసి జేషు నక్కడ గడిచెదను.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

తల నొప్పిము!

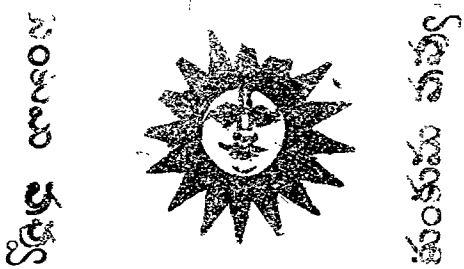
గుణ మధికము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.
తలనొప్పులనూర్చును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును
పార్శ్వపునోపుల బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
సువాసన గలిగి యుండును.
అమృతాంజనం డిపో 6, తిరువళ్లూరు, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

వ్యచ్చమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
ర్గము గమనింపుడు. కరస్పాండెస్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంబిది, బొంబాయి

గ్యాల్వీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని కాపాడటము
గూడ తరిమియు నిచ్చుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చుకో యేయేభాగములు యేయేపనులచేయవలె అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగానేయో రిపేరులను యాయంశముల
వల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
నోరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గతర్న మెంటువారికర్హులని లై సెన్సు యాపింది తంతబడును,
యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
తిరిగి క్లాసులు జూన్ నెల 15తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు మే 81 వ తేదీన గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభాగముల చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా వొసంగబడును.
ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాల్వీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సోత్తమరావు. ఎం. ఏ.
తైలిములభము. కథలు చెడివిన్నట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబ
డును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచుకూలి లేదు. ప్రవేశరుదుము లేదు.
నిధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము.
తయారువాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 14వ, కాంబిడి, మదరాసు అని వ్రాయును.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[కవ్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు మహానైమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలశేదము తల
కలిగి? ఆచారవ్యవహారములెట్లుమా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
గొప్పవారిగ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నది.
తైలిములగు సులభము. 900 పుటలు వెల 4-0-0, అక్షయ త్రయ
శ్రుతి 5-0-0. పోస్టుకర్మము చేరు.
శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము
తైలి:—సులభము, మృదువధురము, భావగర్భితము.
2000 పద్యములు కలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కావితో
లైంకు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుభారము చేరు.
(4-12-14) జనమంచి శ్రీమాద్వికీర్ణ,
తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ పబ్లికేషన్లు, కడప.

ARMS & AMMUNITION.

తుపాకులు తుపాకి మందు
కేపురవలు మొదలగునవన్ని
సారాయములు స్పిరిట్లు
నానావిధోపయోగవస్తువులు
మావద్ద దొరకును.
ఎస్. పి. సారథి అండుకో
ంపెనీ చైనాబజారు రోడ్డు
280 మదరాసు

వైద్యవిద్య
దీనియందు మెండు వైద్యబోధనలు నుండియున్నవి.
144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కన్యకలేక
పోనేటి భర్తయి కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు పుస్తకము
తీసికొనుటకు నవ్వుతులేదా? నేడే ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవశి,
188 20, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాల్గొనినపుడును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులకు ఆననరించుటవలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి
కలిగినపుడును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి
యు మీమే భరించుకొనవలయును. వెంటనే వ్రాయుడు.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంకన్ గ్రహ్లాపధానయం, 151, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కస్తూరి
విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, జ్వాలంతకు
రోగములకు, వాతములకు, చిన్న చిట్టల జబ్బులకు,
పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైనమం దని సర్వత్ర
తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న
ప్రియ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు
దొరకుట దుస్సరము. మాడిపోయినచో కస్తూరి
యం నితరపదార్థము లేవియును చేర్చబడవు. ఇంత
వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము
తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించి
నిజము తెలియగలను. అట్లు చేయుటవలన కలితకస్తూ
రిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0
అమృతాంజనం డిపో మదరాసు.

“సౌగంధిక గ్రంథకర్తలగు గుండు జగన్నా
ధము (కాకినాడలో) గారివద్ద పూర్వపు తెలుగు
గ్రంథములు దొరకును”

జొంబులు
విలేఖకులకు సూచన
చొద్దుపాడుపుర బుచ్చయ్య—సామ్యచ్చి పోకటిచు
కొనడు:—సంపాదకుడు.
కానూరు రోడ్డు
దొంగల భయము.

ఆయా
ఒకటవ తేది మొదలు కాలాకలు మూసివేసిరి. క్రయాణి
కులకు మాగడు. దిగులు వర్తంతును పడవల సౌకర్యములేదు.
సర్వాప్రము మొదలు నిడదవోలు కలకును రాత్రింబవళ్లు
కలియజేయు బళ్లమీద నెడతెగక కయ్య మె పోవుచుండును.
కానూరురోడ్డు మొదలు మావూరము ప్రాసింగురోడ్డుకలకును
దొంగలకు వలయు. ప్రతిసంకల్పము నీ మార్గముగూడా
కయ్యనయ్య కలిజలు బహువిధ పరిమాదముల పాలగు
చున్నది. పోయిన సంకల్పర మీ దినులులో నిడదవోలులో
మెయిలడిగి మావూరము రోడ్డు మీదుగా వందలవచ్చి కయ్య
చున్న నొక బృద్ధబ్రాహ్మణుని దుర్మార్గులు బలవంతముగా
బంపి దారి నికర్మమున కొడిగట్టుకొనినారు. ఈ బ్రాహ్మణుడు
పండలపర్తి నివాసముడు. వందలవాడ. ఈయనవద్ద వ్యక్త
మేమియును దొరకలేదు! అటువలన అరిసెలను పొదుము
బుర్రె యొకటియును మాత్రము లభ్యమయినవట! దుర్మార్గులు
ద్రాక్షాంతికలోనై పొలియాలనుకూడ తీసివేసిరి! తరువాతను
పోలీసువారివచ్చి పంచాయతీ చేసినను పొలితలు బయల్పడ
లేదు. అంతవపుూర్వము సంకల్పరము కూడ యాదినములలోనే
నిడదవోలులో ఒంటిగంట పానెంజరు దిగి బండితేసికొని
వచ్చుచున్న కడలికాపురపులగు ఆశ్వుగారివారి కుటుంబ
మును హింసించి నుమారు రు 1500 ల విలువగలిగిన సామ్య
లను సంగ్రహించినతావు యీ మావూరము కాగిసింగురోడ్డే.
అదిగ, రోడ్డు మొగయు సంకల్పరము మావూరము కాగిసింగు
రోడ్డు పరిభ్రాతమై విలసిల్లుచున్నది. రోడ్డుమొగయుక్క
భ్రాత 30 సం॥ ములకుండి యనిచ్చియుగా వచ్చుచున్నది.
ఇంతటి భ్రాతని వార్తించిన గ్రామము “కానూరు” అని
భాగ్యముటకు సిగ్గుచున్నది. ఈ గ్రామము దొంగలకు మహా
దాళియమై యున్నది. దొంగలను పోషించు నుదవు లీగ్రామ
మున కలనిని అంధకరికి: లకేకర్యములు మోగిరేట్టి
నవి. ఈకర్మనాగ్రహణమువలన, పరిణమ యత్నవలయువల
నను గ్రామములోని కొందలు దొంగలు నేరస్థులై కారా
గృహములవలన, కొందలు తిరిగిచ్చివారు, ఇంకాకొందలు
వెళ్లినై యున్నారు. య తియు న నేరులు కలరు.
ఈ గ్రామము నకు ఒకటవ తేది యెడయమున ఒక
మోడ్రాక్ డ్రైవింగు నువపు 6 కాక్ డ్రైవింగును వచ్చివారు.
ఈ గ్రామములో నొక మామమనిషియు ఆనగా మరలకా
ముల తెరువబడు అతడు మకాను గానుండి రాత్రియ యందు
రోడ్డుమీదను బ్రయాణముచేయు ప్రయాణికులకు దొంగలవలన
కలుగు నుదవ్యయముల నణచుటకై వీరు రోడ్డుమీదను సంచా
రము చేయిండును. ఈ మదగ్గమున వీరి కొక నులహాను, య
చ్చుట ముఖ్యము. రాత్రి ఒంటి గంటకు నిడదవోలు వచ్చే
పానెంజరుకు రాబోవు కలియజేయలను, పానెంజరు నుండి
దిగిన ప్రయాణికులను పము మేర్పొన బడిన సరిహద్దులో
ప్రయాణము చేయునయ్యక నిషేధించినచో పరిణకు మహా
పకారముగా గావించినవారగుదురు. అట్లునే 8 గంటలకు వచ్చే
నుద్రాగిని మెయిలు పానెంజరుకును కూడా నిషేధించుట
యుక్తము. తెల్లవాడు 4 గంటలు మొదలు మరల ప్రయాణ
ములను సాగించుటకు యుక్తకాలముగా నుండును. పోలీసు
వారు, అవార్డులను లీ విషయమై పాటుపడుచు, బాటసారు
లను సమాధి శిథిలములలో గాపాడుచును గాక యని కోరు
చున్నాము. ప్రమాదములు జరిగిన కెనుక నెంత చింతించినను
నేమిచేసినను బ్రయోజనము లేదు.
“ఒక గ్రామవాసి”

డడ్డిగారి అస్తాక

అనేక సంవత్సరములు శ్రమ పడి కనుగొనబడినది. ఇది, తయి రోగమును నివారణ చేయుటకు సమృద్ధి మందు. దగ్గును, తదితర బాధలను కుదుర్చు కొనుటకు దీనిని సురక్షితముగ నేవించవచ్చును. అక్షులు దీనిని వాడుట యే, దీని సుప్రసిద్ధతను వెలిబుచ్చుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

అతిమూత్ర న్యాధి

నా ని, ని వారణ. ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్జీత గుర్రత్వము (స్పైండిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి, అతిమూత్రము నాపి, మూత్రమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. అంటిగి కోసూరియా వేయు మందు. ఈ మందును చేయగలము. 50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయప్రదముగా నుపయోగించబడుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 4-8-0.

జేమ్సుగారి బగ్ కిట్

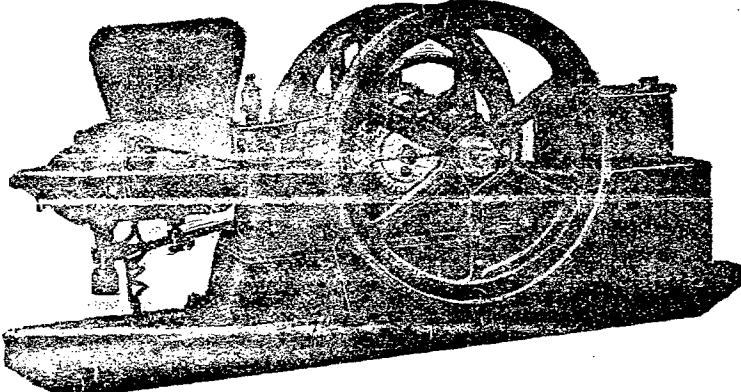
(నల్ల సంచారిణి) ఈమందు నల్లులను నాశనము చేయగలదు. నల్లులు చేతు బొక్కలలోను, చేరుటకు వీలయిన కంఠలలోను, ఈమందు వేసినయెడల, నల్లులన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూ దేశ వాసులకు జేమ్సు బగ్ కిట్ చాల ఉపయోగకారి.
ధర బుడ్డి 1-కి అ. 0-12-0.

W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, మాంట్ రోడ్డు, మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీ పత్రిక నుదహరించ గోరెదము.

"ఆమె కో" యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

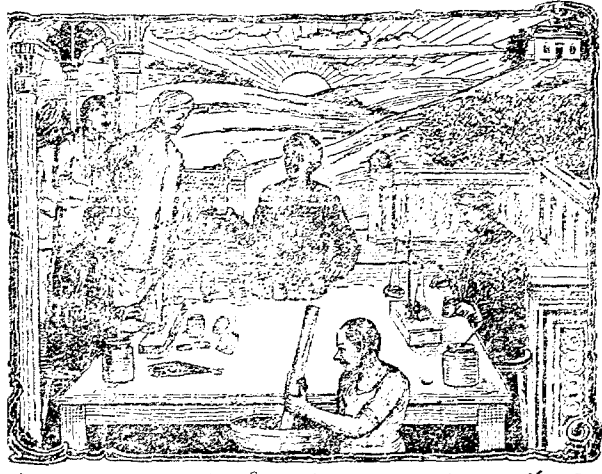

ఈయంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్రసహాయము గావలసివారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది. పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను నాచా ఫేక్ కిలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడవగలము.
మెల అతిసులభము, పనిచేయుచుండు వ్యయమును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద ప్లాకులో నున్నవి. మెంటే జెలివర్ చేయబడును. వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిల్లు వ్రాయును.
బెన్టు అండు కంపెని లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, పోస్టువాక్సు నెం 6కి మదరాసు.

(Baron & Co.)

బ్యారన్ అండు కంపెని

వారి పేరైన సువాసన నస్యపుపొడి, సాదానస్యము.

తిప్పకు మూత గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0-4-0
మొదటితరం సాదానస్యం శీత 1-కి, 0-14-0

మేము తయారుచేసెడి నస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకు చేతన, అపువధ మూలికలకలలున్న, సువాసన ద్రవ్యముల చేతనన్న చేయబడినది. ఇది రోగభారములు, ఒంటి తల నొప్పి, పిసన, దీర్ఘ పడికములు, నుదు పీ, మైమలు ఇత్యాది రోగోగములకు అకలిగా కుదుర్చుచున్న గాక, యిది యుపయోగించుచున్న, కీరకతుమాలము, బుద్ధిప్రకాశము, సగుణులకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యుపయోగించినవారు ఇతర నస్యములను ఆపేక్షించరు. సర్వ జనుల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యము సామాన్య ధనకే లభియించుచున్నది. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములను గ్రహించవలయునని మాయొక్క కోరిక.

డబ్బు బుడ్డు రు. 2-8-0
రెండవతరం శీత 1 కి 0-12-0

బ్యారన్ అండు కంపెని. 18 రెం. పెకండుచైల్డ్, మదరాసు.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

వికాఖిల్స్ లిమిటెడ్ అనకాపల్లి లోనుండు రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్ కంపెనివారికల్లా ఈ 1916 సం॥ మే 16 తారీఖు లగాయును మిక్కిలి నవీనపద్ధతుల ననుసరించి చక్కని యేర్పాట్లతో ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము అనకాపల్లి మాడుగులగారినుండు వోడవరము వద్దానిగ్రామముల మధ్యముగా స్టీమ్ మోటారుబండ్లు రాకపోకలు సాపించబడును. ఈబండ్లలో మొదటి రెండవ తరగతుల బోల్డు మాత్రమే అనుర్వబడియున్నవి.

బండ్ల రాకపోకల కాలములవివరం.
(1) మాడుగులనుండి తెల్లవారి 5 ని 30 కు బయలుదేరి వోడవరముమీదుగా అనకాపల్లికి 7 ని 45 కు చేరును. (2) అనకాపల్లినుండి తెల్లవారి 5 ని 15 కు బయలుదేరి వోడవరము వద్దానిమీదుగా 12 ని 30 కు మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగులనుండి పగలు 1 టుకు బయలుదేరి వోడవరముమీదుగా 3 ని 15 కు అనకాపల్లి చేరును. (4) అనకాపల్లినుండి రాత్రి 9 ని 20 కు బయలుదేరి వోడవరము వద్దానిమీదుగా రాత్రి 11 ని 35 కు మాడుగుల చేరును.

టిక్కెట్ల క్రయముల పట్టి.

టిక్కెట్ల వివరము	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
అనకాపల్లి - వోడవరము	0-12-0	0-6-0
అనకాపల్లి - వద్దాని	1-2-6	0-9-8
అనకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
వోడవరము - వద్దాని	0-6-6	0-8-8
వోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
వద్దాని - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

హెచ్చరిక:—11 కనుక్కును జోబడిన పిల్లలకు అర్హత చార్జీలు వున్నవి. మొదటితరగతి ప్రయాణికులకు 25 పాసులున్న రెండవతరగతి ప్రయాణికులకు 20 పాసులున్న చార్జీలు మినహాయించబడును. ఇంతకు హెచ్చుతర 5 పాసులకు మేలు 1-కి 1 వై అనగా ఒక డబ్బుడి కంటకు చార్జీ వున్నవి.

రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాన్సిట్ కంపెని, అనకాపల్లి.
ప్రాథమికము:—నాగులకొండ రాధాకృష్ణయ్య, మదరాసు.
N. Radhakrishniah,
148-149, Devarajamodali Street, Madras.

న దా చా ర ము

సాంధ్యతాత్పర్యము
సూర్యోదయాస్తమ్యముల తరుట మొదలు రాత్రి తయారించువరకు ఆచరింపవలసిన విధులన్నియు ధర్మశాస్త్ర వచనములతోను తెలుగు చరక నుకృతితోను వైద్యగ్రంథ వచనోదాహరణములతోడను చుండుటలు చున్నవారికి తెలుగు దాత్పర్యమును ఇంచు వ్రాసియున్నాము.
దీనియందుగల విషయములు:— ప్రాతస్మరణము 15 విధములు, ఋగ్వేదీయ ప్రాతస్మారకములు, ప్రాతకాల దర్శనములు, మూర్తిప్రతిష్ఠాత్పర్యవిధి, శాచవిధి, గంధాచవిధి, గానాదంతకావ్యములు, దంతధావనకావ్యములు, నిషిద్ధ తిధులు, ఋగ్వేదీయ ప్రాతస్సాన్నిధి, యజుర్వేదీయ ప్రాతస్సాన్నిధి, స్వాహార్థ జలవిచారణము, ఉర్ధ్వ పుండ్ర భుజ్యధారణవిధులు, శృచాకల్ప సూర్యసంస్కార పద్ధతి, సారచంద్రములు, సూర్యోపసాధము, శుభధ్యానము, అత్యుజ్జ్వల, సమకచుక ప్రాహ్మణములు, రుద్ర, విష్ణు, సారస్వతి, వసిష్ఠ, గణపతి, రాత్రి, స్యుష్టమాక్షములు, ఋగ్వేదీయ యజుర్వేదీయ భోజవిధులు, భోజ్యవదార్థములు భోజనానంతర జప్త్యుపాధిములు, జంచాయితన స్థాపన విధానము, యజ్ఞోపవీత ధారణవిధి, తైలధ్యంగ మైరావిధులు, అమావాస్యతీల తర్కములు, తాంబూలవిధి చున్నగునవి ఎన్నియోగలవు. అందలు కఠినపడగినది. 1-8-0.
ఇతరగ్రంథములను లభించును.
చిరునామా: ఎడిటరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీయర్లు

288 24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
మాంట్ రోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానమును, పోధనాభ్యాసముల గలబుడును, ప్రత్యేక గమనిక:— వాహనారిజిద్దారులకు ఉచితముగనవలయు, భోజనాదికములు ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతి నెలప్రథమమున క్లాసు ప్రారంభ తునును. తయారైన వైనానికి ఫిర్యాదుచేయబడును. స్వల్ప సంఖ్యయే దీనికి సబబును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.